

STELLINGWARVER[®] SPREUKEKALINDER 1999

Saemenstelling: Pieter Jonker, Stellingwarver Schrieversronte; Illustratie: G. Hagting

Ni'jaorsdag
Dag van de Vrede

V.M. 03.50

vri'jdag

zaoterdag

1

2

jannewaori

jannewaori

*Stiekels en dorens stikken zeer,
mar kwaoie tongen nog vule meer.*

1999

Eerde in perihelium 14.00 M.E.T.
(Eerde staot et dichtste bi' de zonne)

zundag

maendag

3

4

jannewaori

jannewaori

*Et hatte op 'e blike leggen.
(te eupenhattig wezen)*

1999

Et jaor 2000

In et veurste plak "Veul heil en zegen in 't Ni'jjaor!".

Staorigan kroepen we richting et magische jaor 2000. Mit recht kuwwe zeggen dat et Stellingwarfs et jaor 2000 haelen zal, want oons laeste kelinderblattien is veur 31 december 1999 en 1 jannewaori 2000. De kelinderkemmissie het ofpraot dat we de volgende kelinder in et teken zetten van wat de Stellingwarver schrievers en dichters van de ni'je ieuw verwaachten. Inzending's veur et thema bin van hatte welkom (W. Prinsstr. 10, 8421 PE Oldeberkoop).

Al mit al leit d'r nog een vol jaor veur oons. Op 'e veurkaanten van de kelinderblatties treffen jim weer prachtig materiaol an uut et Stellingwarfs Woordeboek van Henk Bloemhoff, daor as dit jaor Diel IV as dadde diel van verschienen zal. In de ni'je ieuw zal vaast en zeker et laeste diel verschienen. D'r is dan een schatkaemer daor awwe as streeктаelliefhebbers volop uut putten kunnen. Een meraokels kerwei zoe'n woordeboek schrieven en redigeren.

De kelinderkemmissie leit in 1999 de naodrok op een Stellingwarver schriever, die in een hiele lange riegel van jaoren mit et Stellingwarfs doende west. Om percies te zeggen: sund 1949 was Jouk iene van de meensken die et mit de eigen tael goed veur hadde. Nao zien wegraeken in 1996 kwam d'r nog een oorspronkelijk tenielstok in et Stellingwarfs van zien haand veur et locht. De kemmissie hoopt dat dit stok in 1999 deur tenielverienings op 'e warklist zet wodt.

Al mit al het de kemmissie perbeerd om weer een protte variaosje in de kelinder an te brengen.

De kemmissie hoopt dat et Stellingwarfs van disse kelinder naor meer smaekt....

de kemmissie veurneumd,
Jan Oosterhof, Joop Oosterhof en Pieter Jonker

Oolde adverteensie veur ni'j leven

*D'r is lange op waacht, mar et is veur mekeer
we hebben now een dochter en 't liekt lange niet reer.
De naeme is Anna, mar dat wet ze nog niet,
allemaole bliede, och here mien tied.
We sturen gien kaorties, mar jim weten 't now wel,
ze ligt in 't ziekehusien en daor het ze wel stel.
Jim moe'n zels mar es kieken hoe as 't d'r mit is,
en now mar de groeten van Wube en Tjis.*

Wube Hoekstra van Ni'jhooltpae het dit in jannewaori 1951 in de Stellingwarf zet bij de geboorte van zien eerste dochter.

Zunne op 08.47, zunne onder 16.42

Driekeuningen (r.k.)
Epifanie (prot.)

deensdag

woensdag

5

6

jannewaori

jannewaori

*Van boven bont, van onderen stront.
('t liekt meer as et is)*

1999

donderdag

vri'jdag

7

8

jannewaori

jannewaori

*Die het een zaandwinkeltien opzet.
(is dood en begreven)*

1999

Scharpenzeel

Drommels! docht ik - bi'j et lezen
Van die kraanteriemeri'j
'Zol d'r now gien riemer wezen
In oons dörp?' Daor kon 'k niet bi'j.
't Is wel zo: de penn' hanteren,
Dat is elk' iens warkien niet;
En zoe'n riem te prakkeseren,
daorveur het gien meens de tied.
Mar now niks van hier te heuren,
nee, dat gaot toch ok niet an.
- 'k hoef me nargens niet an te steuren
Dus de hassens schrabben man!
En es fleurig op an 't riemen
Over huzen, schoele en kark';
Of van laand en boerehiemen,
Pollen, riet en kraggewark.
Want moej' rekenen! kraggelanen
Bin hier bi'j 't roesien, heur!
Grauwe en verielte hanen
Zorgden daor mar knappies veur.
al die schoondre laanderi'jen
hebben ze nao verloop van tied,
ommewarkt tot veenderi'je, -
now is 't waeterpoele of riet.

Gao es deur de poolder kieken,
tjong, wat ziej' dan toch een boel:
meulen mit of zonder wieken
Riezen d'r as 'n poddestoel.
Hier een turfhoop, daor een tente,
ginder broggies over de gracht.
In et waeter koppels enten,
Bokken - zwaor mit turf bevracht.
Wat oons dörpien zels betreft
- 'k Mien de diek mit kark' en huzen -
Veur elk die d'r zin in het.
Vaalt daor nog wel wat te pluzen,
't Is veural die oolde karke,
die de vremde man kan trekken:
Ype Staak zien schilderwark,
vaalt daor op et glas t'ontdekken.
En ziej' oolde boeken nao,
dan vertelt je de historie
Dat hier veur een duzend jaor
'n Klooster ston, in volle glorie.
Ja, ik kon nog veul meer zeggen,
mar dan wodt mien riem te lange,
daorveur wo'k werachtig bange,
Dus: de penne mar daele leggen.

Dit riemstok is schreven deur J.R. Oosterhoff

Kwakkelwinter

Kwakkelwinter, wat gaof' doen?
Zuj' oons nog mit goed fesoen
Evenpies een iesvloer geven
Om oons lekker uut te leven?

Moe'n de schaetsen nog uut 't vet?
Geef ie nog wat vostverlet?
Kuwwe nog weer rap en vlogge,
Naor de Kuunder of Blesbrogge?

Kwakkelwinter, wat is 't plan?
Hoe pak ie de zaeken an?
Gun ie oons wat winterwille,
Of hool ie je 'ieskoold' stille?
Moe'n we 't doen mit 't aem'le vluus
Op et slotien aachter 't huus?
Laof' gien oostenwienden wi'jen?
Laof' gien volle vlokken sni'jen?

Kom now kwakkelwinter, man,
Laot et iene weke vriezen!
Veertien daegen as et kan!
Om 't genot en om de priezen!
Kwakkelwinter, maek wat an!

Jouk

Uut: De Friese Koerier, 25 jannewaori 1957

L.K. 15.22

zaoterdag

9

jannewaori

zundag

10

jannewaori

*Die een wief trouwt om et schone lief,
verliest et lief en hooft et wief!*

1999

Zunne op 08.44, zunne onder 16.52

maendag

11

jannewaori

deensdag

12

jannewaori

*Wat doeje' mit stront aj' toch gien laand hebben.
(Oosterwoolde)*

1999

Ni'jjaorwinnen (I)

Popke hebben we allemaole wel kend in et oolde Wolvege. Popke was iene van die dörpstypen, die niet weg te daenken binnen, aj' je et bield van dit oolde dörp-veur ogen haelen. Ja, Popke toffelde mar wat omme. Altied in een kot jassien, de broek lege om 't gat en de pette wat diepe in de ogen, daor gong Popke henne. Stoepe op, stoepe of scharrelde hi'j wat bi'j de huzen langes. Altied wat verlegen, altied bange aj' een praotien mit him maeken wollen. Popke hadde genoeg an zien eigen simpele leven tussen wal en schip. Et was altied krek of hi'j wat bange was veur de meensken en dat was beslist niet neudig, want gien meens docht d'r ok mar over om Popke een strobreed in de weg te leggen. 'Bi'j Popke,' zeden wij as jongen onder mekeer, 'is iene op 'e loop, iene van de vuve,' mar veerder gongen we d'r niet op in. Popke was now ienkeer Popke, hi'j heurde bi'j Wolvege en daormit uut!

(wodt vervolgd)

Fokke van Lute

Ni'jjaorwinnen (II)

...Mar de grote daegen kwammen veur Popke altied om Ni'jjaor henne. Ik zegge daegen mar hi'j dee d'r weken zo niet maonden over om iederiene in Wolvege een 'Gelokkig ni'jjaor' te weensken. Op ni'jjaorsdag begon veur Popke de grote reize. Gien huus sleug hi'j over en overal weenske hi'j wat fluusterend en vraogend zien heil en zegen. Ik wil niet loven dat d'r iene deure was waor Popke veurbi'j stuurd wodde. Overal lag de cent veur him klaor, hier en daor ok wel een stuver en een inkelde keer zels een dubbeltien. Diepe stopte Popke dat dan vot onder zien rooie buusdoek. Zonder et heil en zegen van Popke wol gien Wolvegester et ni'j jaor ingaon.

(wodt vervolgd)

Fokke van Lute

woensdag

13

jannewaori

donderdag

14

jannewaori

*Laand kan wel een smeerlap over lopen,
mar niet mit votlopen.*

(Else)

1999

vri'jdag

15

jannewaori

zaoterdag

16

jannewaori

*Zien heufd is gien elle laank.
(Bergveld; hi'j is gauw kwaod)*

1999

Ni'jjaorwinnen (III)

Popke maekte dan lange daegen. In die jaoren lag d'r zo om ni'jjaor henne wel es een dik pak sni'j en dan was et vaeke een hiel gebaggel om d'r deur henne te kommen. Veural as de sni'j wat bakkerig was en Popke ieder keer van die dikke ballen onder de klompen kreeg. Dan straampelde hi'j soms raer over de diek. As dan tegen de aovend de lanteernopstikker bi'j de lanteerns langes gong om mit zien lange stok et gaskraentien eupen te dri'jen en overal een kring van helder locht op 'e sni'j vul, was veur Popke de dag an aende en gong hi'j weer op huus an. Hi'j gaf de centen an moeke en de aere morgen was hi'j bi'j et luden van de klokke weer bi'j zien eerste klaanten van die dag.

Fokke van Lute

Fragmenten uut "Her en der deur et oolde Wolvege". In 1996 verscheen een herdruk van dit boek.

Keuning Roegbaord

*Keuning Roegbaord het zien haand
Daele legd op stad en laand;
En hi'j blaost zien koolde aosem
over 't waeter - voorn en braosem
Vlochten in de diepte vot
En hi'j schuddet onvervaard
Grote vlokken uut zien baord,
Tot de wereld wied-waor wit wodt,
En de wegen spiegelglad.
Keuning Roegbaord grinnikt wat.*

*Mar de kiender, mit heur sleden,
Draeven ov'ral of en an,
Glieden waor't mar even kan.
Keuning Roegbaord lacht tevreden,
Het d'r zien pleziertien van!
En hi'j blaost nog even hadder,
En hi'j schuddet nog wat barder.
En de oold're ginmeraosie
klaegt - as altijd - stien en bien,
Want ze meugen him niet zien!
- Roegbaord, wat bin ie gemien!
- Wat bedoej' en wat beblaos ie!*

Jouk

Uut: De Friese Koerier, 15 jannewaori 1960

N.M. 16.46

Begin van de Bidweke
veur de ienhied

zundag

maendag

17

18

jannewaori

jannewaori

*Ie bin een goeie lanteernpaol,
mar ie schienen niet deur.
(Noordwoolde; iene et zicht belemmeren)*

1999

H.K.H. Preenses Margriet (1943)
Zunne op 08.38, zunne onder 17.03

deensdag

woensdag

19

20

jannewaori

jannewaori

*Lap om leer, krieg ie mi'j dan krieg ik jow weer.
(De Fochtel)*

1999

Gezichtsvermogen

*Mien ogen wo'n minder
mar ik zie now meer.
Bin zels instaat
om argens deur henne te kieken.*

Troost

*Een straote of plein
zal wel niet
naor mi'j vernuumd wodden.
Kun ze ok niet over me henne lopen.*

Bezaker

*Of d'r wat breken kon,
zo veurzichtig scheuf de zonne
naor et raem van et ziekenhuus.
Doe et bezoekure was,
ston hi'j naost mien bedde.
Hi'j hadde een grote deuze
waarmte veur me mitbrocht.*

Bote Stellingwerf
Uut: De Ovend 18e jr. nr. 3

Op 'e zwarf

*Ik zuuk vergees, ik vien mien beppe niet,
et zuken het vanzels ok kwaolik zin.
Ze was al weg veur ik geboren bin,
een meenskeleven leden raekte z'al uut de tied.*

*Ik ken heur inkeld uut de alledaegse praot,
van oolde kunde, zo dunne mar is oonze baand.
En in een hoolten lieste an de waand,
't petret, daor zij as jonge vrouw op staot.*

*Teebee, een tentien buten op et arf
van 't oolde huus, daor a'k zoveul om geve
en ommestruun, naor mien verleden op 'e zwarf.*

*Ik zuuk vergees, ik vien mien beppe niet
en wonder is 't, hoe langer as ik leve,
hoe meer en meer as mi'j dat spiet.*

Johan Veenstra
Uut: De toren van De Lichtmis, 1988.

donderdag

21

jannewaori

vri'jdag

22

jannewaori

*Hi'j zit een betien in de lappemaande,
hi'j het et niet hielemaol veur eenkaander.
(Scharpenziel)*

1999

E.K. 20.15

zaoterdag

23

jannewaori

zundag

24

jannewaori

*Hi'j trok him d'r niks van an,
hi'j lapte gewoon alles an zien leerze.
(Langedieke)*

1999

Winter

*Now bomen
staon te prakkezeren
over de tied
die onderhuuds
een ni'je kring
etst in 't hooft
dat kraekt as
zol 't klaegen:
't jaor gruuit
oold van daegen.'*

*Now liekt 't krek
as zol 't slaopen,
dit ribbeschiere
winterlaand,

wiels
knoppen
an maegere takken
geruchten verspreiden
van 't veurjaor.*

*Now kri'jen
spottende heur berichten
van dood en
leven krassen
en kiender schietgebetties
doen om sni'j
veur winterwille.*

Anke Hoornstra

Pake (I)

Et regende wel een betien, mar pake is d'r toch op uut west om een peer bosschoppen te doen. As hi'j weeromme komt en de hal van 't bejaor-dehuus in stapt, staot zuster Van der Warf bi'j de balie. 'Ie durven et wel an, De Boer,' zegt ze. Pake lacht mar wat en lopt deur naor de lift. 'De oolde baos het et mar drok,' zegt de zuster. 'Wat zol hi'j haeld hebben?' vragt de receptioniste heur of. 'Hi'j het hier toch alles.' Zuster Van der Warf haelt de schoolders op. 'Gien idee,' zegt ze.

Ze hadden et zien kund as ze mit pake naor zien kaemer gaon was. Ze hadden dan misschien wel een bedaenkelijk gezicht trokken, doe pake een pakkien proemtebak en een flesse berenburg uut de tasse haelde. Dat hadde de dokter him wel niet verbeuden, mar et wel beter vunnen as hi'j dat niet meer bruukte, mar dat was veur beppe genoeg west. 'As 't beter is daj' et staon laoten, dan moej' d'r ok niet meer ankommen,' zee ze. En et ressien proemtebak was in de prullemaande kommen en et laeste stattien berenburg hadde zien schoonzeune opdronken.

Bote Stellingwerf
(wodt vervolgd)

maendag

25

jannewaori

deensdag

26

jannewaori

*Jonge, gao even naor de timmerman om de latteschere.
(De Fochtel; iene veur de gek holen)*

1999

woensdag

27

jannewaori

donderdag

28

jannewaori

*As de daegen lengen,
begint de winter te strengen.
(meerdere dörpen)*

1999

Pake (II)

Beppe was streng. An de tillevisie moch pake ok niet kommen. 'Laot mi'j him now mar anzetten,' hadde ze zegd, doe ze et toestel op 'e kaemer kregen.

'Jow bin hielemaole niet technisch. As d'r wat mit komt, zitten we d'r mit.'

Tot veertien daegen nao heur dood, dat was vandaege, hadde pake him overal bi'j daele legd. Mar vandaege leek daor veraandering in te kommen. 'Eerst mar een berenburgien,' mompelde pake. Hi'j haelde zien vertrouwde reumertien uut de donkerste hoeke van de kaaste, waor beppe et daele zet hadde. Hi'j spuulde et omme bi'j de kraene, want et zat onder et stof. Wat was dat weer een lekker geluud doe even laeter de berenburg in et reumertien klokke. En wat was 't weer een lekker gevuul, doe et deur zien slokdaarm glee.

'Hè, dat dot een meens alliend mar goed,' zee pake tegen himzels en dat kwam uut de grond van zien hatte. Hi'j nam nog mar iene veur hi'j een proempien in de mond stak. De oolde kwispeldore hadde hi'j intussen ok al weer vunnen.

Bote Stellingwerf
(wodt vervolgd)

Pake (III)

Doe hi'j zien twiede berenburgien achter de knopen hadde, gong hi'j kauwende op zien proempien naor de tillevisie. Zo dichte hadde hi'j d'r nog nooit bi'j staon. Zol hi'j de knoppen mar es indrokken? Hi'j wus wel welke hi'j hebben mos. Hi'j hadde et beppe al zo vaeke zien doen. Mar 't was krek as hi'j heur schelle stemmegien weer heurde: 'Laot mi'j him mar anzetten. Jow bin hielemaole niet technisch, as d'r wat mit komt, zitten we d'r mit.'

Mar et dadde berenburgien trok him over de drumpel, doe drokte hi'j rissel uut op et knoppien van Nederland I. Et was nog vroeg in de middag, daoromme zag hi'j alliend mar et testbeeld. mar hi'j zat d'r wel tien minuten naor te kieken, veur hi'j de tillevisie weer uut dee. 'Dat haj' zeker niet van me docht, oolde,' giechelde pake, doe hi'j zien vierde berenburgien nam.

Bote Stellingwerf
Uut: De Ovend, 15e jr. nr. 4

vri'jdag

29

jannewaori

zaoterdag

30

jannewaori

*Een leugen en een was,
kuj' altied nog wat bi'j doen.
(Donkerbroek)*

1999

H.M. Keuninginne Beatrix (1938)
Septuagesima
V.M. 17.06

zundag

31

jannewaori

maendag

1

feberwaori

*Deur alderhaande tegenslaegen
is hi'j hielendal in li'jlaand raekt.
(Berkoop; an leger wal raekt)*

1999

Veur Claudia

mien sponsordochter in Brazilië

*'k Heb veur jow een klein kedogien
dat as in dit pakkien zit.*

*'k Kreeg et zels doe'k lieke oold was
en wat wa'k d'r bliede mit!*

*'t Is een boekien vol mit dieren,
blaeder et mar stiekem deur.
Ziej' de vleermoes en de oele,
kommen die bi'j jim ok veur?*

*Woj' niet stille van de hoppe,
dat zien vooltien drinken lat.
En de kikker dikk' en deftig
op een drievend paampelblad.*

*'t Is as heur ie, aj' zo kieken,
't haentien kri'jen van plezier.
En et jonkien van de tieger
is haost krek een speulgoeddier.*

*Mar et aldermooiste plaetien,
dat vun ik altied as kiend:
onweersvoegels boven 't waeter,
op 'e vleugels in de wiend.*

*'k Hoop daj' je vernuv'ren zullen,
dan het Sunderklaos gien spiet.
En daj' uren prenties kieken,
krek as ik dee indertied.*

Johan Veenstra. Uut: De toren van
De Lichtmis, 1988

Winter....

*IES! Hoera, de schaetsen onder,
Want de Lende is al stark!
Lange streken - 't is een wonder!
Veur de wiend naor Ooldemark!*

*SNI'J! Hoera, dan rap naor buten!
Moej' die dikke dunen zien!
Hé, pas op veur buurmans ruten!
Die is raek! Mar da's gemien!*

*GLAD! Hoera, daor gaon de sleden!
Vliegenvlogge deur de bocht!
Alle klompen wo'n vergleden!
Hup, de bienties in de locht!*

*WINTER, zeg wat bi'j' reusachtig
Ies en sni'j - een mooie tied!
Tjong, wat is de wereld prachtig!
Dujt et now nog lange niet?*

*LEZER, hadde hi'j misschien liever
dat die koolde mar weer ging?
Now, DIT is ok echt gien 'bliever',
Mar een jeugdherinnering!*

Jouk

Uut: De Friese Koerier, 12 jannewaori 1963.

Maria Lichtmis (r.k.)
Zunne op 08.19, zunne onder 17.28

deensdag

2

feberwaori

woensdag

3

feberwaori

*Je moe'n niet zo liegen, dan kriej' hoorn ties op et heufd.
(Donkerbroek)*

1999

donderdag

4

feberwaori

vri'jdag

5

feberwaori

*De pottemenee kan wel an de liende,
want d'r zit niks meer in.
(Noordwoolde)*

1999

Een zwaore bevalling (I)

Bi'j Knelis en Grietsje ston de ooievaar op 'e drumpel. Et was de eerste niet, dat Grietsje was rustig liggen gaon. Et bedde ston al een dag of wat in de veurkaemer. En Knelis tillefeneerde om de dokter. Hi'j trof et niet, want de dokter hadde et zels niet hielendal veur mekeer. Hi'j was wat bostig en kwam niet butendeure! Mar hi'j hadde een assistent, nog wel wat een jonge knaop en dus nog niet zo in et zoolt bebeten, mar bi'j Grietsje zol hi'j et wel ankunnen, dochte de dokter, want die hadde mit de eerste viere ok niks gien muuite had.

Dat zodoende kregen ze bi'j Knelis en die et jonge doktertien over de vloer... Knelis zat in de keuken op him te waachten. Doe hi'j uut de auto stapte keek Knelis him es op en daele an... Slim jong nog... ja... die hadde grif nog niet vule kiender haeld... Afijn, Knelis leut him bi'j Grietsje in de kaemer en doe gaf hi'j him zels mar weer daele in de keuken. Vule aandere kon hi'j ok niet doen... Hi'j hadde zien andeel leverd, hi'j kon now et beste mar rustig waachten op 'e dingen die kommen zollen.

J.W. Nijholt
(wodt vervolgd)

Een zwaore bevalling (II)

Knelis hadde nog mar kwaolik een sjekkien dri'jd, doe de dokter de kop om 'e hoeke van de kaemerdeure stak... Of Knelis ok eventies een stokkien iezerdraad veur him hadde, niet roesterig graeg... Een stok krammedraad? dochte Knelis... bliksem dat wee'k niet. Hi'j bruukte op 'e stal seins altied een aentien touw, dat hadde hi'j d'r speciaal veur maekt, mit een peer dwashoelties op et aende, dan haj' wat hoolvaaste, want et wol wel es stoeken, now. Knelis aachter- uut. Op 'e dele hong een bos schrikdraod en daor knipte hi'j mit de knieptange een stok of... een meter of aanderhalf, dat zol wel genoeg wezen. In de keuken ston et doktertien te trappelen van ongeduld en mit et stok schrikdraod verdween hi'j as een haeze de veurkaemer weer in. Wat daor gebeuren mos mit die schrikdraod, dat kon Knelis him niet zo dudelik veur de geest haelen...

Hi'j zat nog te kopschudden doe de kaemerdeure al weer eupen gong! Knelis schrok d'r zuver van. Eh... of hi'j misschien ok even een schroevedri'jer hadde, niet een al te grote bek graeg...

J.W. Nijholt
(wodt vervolgd)

zaoterdag

zundag

6

7

feberwaori

feberwaori

*Lienen is net as een poppe die in de pakkeboek pist,
eerst wel lekker waarm en dan vies koold.*

(Ni'jtriene)

1999

L.K. 12.58

Zunne op 08.07, zunne onder 17.41

maendag

deensdag

8

9

feberwaori

feberwaori

*Ie kun d'r niks an doen aj' lillik binnen,
want ie bin je eigen maeker niet.*

(Ni'jhooltpae)

1999

Een zwaore bevalling (III)

Een schroevetrijer? Ja die hadde hi'j ok wel... mar wat moet dat dan toch, dochte Knelis... die ere viere van oons dat weren toch gewone kiender... Mar et doktertien keek zo veraltreerd, dat Knelis niet vraogen duste, waor al dat iezerwark in vredesnaeme veur neudig was.

En hi'j hadde et ok niet an tied om daor lange over te prakkezeren, want een schoffien laeter vleug de kaemerdeure al wéér eupen! Et doktertien hadde et zwiet op 'e kop staon en hi'j keek doodsbenauwd. Of Knelis ok een zaege veur him hadde... een iezerzaege graeg... Doe brak Knelis et zwiet ok uut! 'Een iezerzaege dokter?!' zee hi'j, 'een iezerzaege?!... Mar man, wat doe'j dan toch mit Grietsje?! Wat veur kiend wodt dit toch!?'

'Nee,' zee de dokter en hi'j veegde him et zwiet van de kop, 'nee, dat is et niet, de sleutel is ofbreuken, ik kan mien koffertien niet eupen kriegen!'

J. W. Nijholt

Uut: Wie hunning hebben wil...

Reddinge

*Soms zo'k zo graeg
reddinge holen willen.*

*Mien leven in ien keer
hielemaole opschonen.*

*Et hoge grös mi'jen,
de polleboel snuuien,
et dooie hoolt kappen.*

*Om uutzicht te kriegen
en een glop naor de wereld.*

*Mar ik bin bange,
want stel je veur,
da'k mi'je, snuue, kappe,
en dat d'r dan toch
gien uutzicht is.*

*Daoromme blijft alles
de hieltied bi'j et oolde.*

*Ik here de zende niet,
ik scharp et snumes niet,
ik sliepe de biele niet.
Ik blieve zitten
mit een haandvol dromen.*

Johan Veenstra

Uut: De toren van De Lichtmis, 1988

woensdag

10

feberwaori

donderdag

11

feberwaori

*As 't winters lochtmaone is en de wiend oost,
dan kan 't d'r ommeraek in kniepen.*

(Berkoop)

1999

vri'jdag

12

feberwaori

zaoterdag

13

feberwaori

Siepels en eerpels deur mekere is nogal loslievig eten.

(Hooltpae)

1999

De Sterrit (I)

Lao'k mar mitien mit de deure in huus valen: wat was die Schipsloot beroerde min, niet! Schilvers en schotsen en knarren en nargens een mooi blaank stokkien ies, woraj' de bienen es wiede uutsloen konnen. Mien kammeraod zee ok: "Jan jonge," zee hi'j, "dit liekt slimme min!" Afijn, we hebben deurzet, en d'r om de drommel gien spiet van had! Al was de Tjonger niet best, en de Helomavaort slecht, en al leut de Lende hier en daor een stekien valen, wi'j bin aovens tevreden weer naor huus toe gaon.

Jonge, wat bin die Stellingwarven mooi, onder een dun laogien sni'j, as de sunne an een blauwe locht staot! Hier en daor hewwe es even stillestaon en geneuten van dat prachtige laandschop. Doodstille ston et riet tussen de Kuunder en Schoterziel en d'r was gien geluud in de wiede omtrek. Dörpies in de veerte, mit een karktoeren, en achter oons de waertertoren van De Kuunder. Wat staot die meule mooi en trots an de Helomavaort, wat pronken de boerderi'jen in et wiede laand van de Westhoek.

(wodt vervolgd)

Jan Aarm Ongelok

Uut: De Stellingwarf van 10 feberwaori 1956

De Sterrit (II)

Et ies was slecht, dat is waor. D'r zat een scheurtien in, en d'r lag een schilfertien op, dat is ok waor. Mar dat d'r onderweg twiehonderd mit ophullen binnen, zoas et in een kraante ston, kiek, dat begriep ik niet.

En dat d'r hadrieders onder zatten, die mit bezwiete koppen van 't iene plak naor 't aandere steuven, dat begriep ik nog minder.

Een toertocht deur de Stellingwarven, jonge, wat is dat mooi. Op 'e blaanke iezerties al die plakkies langes, woraj' anders nooit kommen, kris kras deur een wereld van sni'j en ies!

Dan neem ie zoe'n scheurtien en zoe'n schilfertien en zoe'n knarriegien op 'e koop toe. Mit een koppien koffie hier en een bod snert daor. Dat is wat anders as ronties rieden op de baene, drie keer rond en dan vuuf minuten stillestaon.

(wodt vervolgd)

Jan Aarm Ongelok

Uut: De Stellingwarf van 10 feberwaori 1956

Valentijnsdag

Rosenmontag

zundag

maendag

14

15

feberwaori

feberwaori

*Luuster de fluuster, de katte is mien zuster,
de hond is mien breur, niet weer zeggen heur.
(De Haule)*

1999

Vastenaovond

Zunne op 07.54, zunne onder 17.54
N.M. 07.39

Aswoensdag (r.k.)

deensdag

woensdag

16

17

feberwaori

feberwaori

*D'r bin meer maegden as karken.
(Steggerde; wodde zegd as ien de verkering uut hadde)*

1999

De Sterrit (III)

Et was mien eerste keer niet. Die van mien kammeraod wel. Starker, hi'j hadde de Stellingwarven nog nooit anders zien as vanuut de trein as hi'j deur Wolvege ree. "Jan jonge, dit liekt slimme min!" Dat weren zo omtrent de eerste woorden, die hi'j zee; doe we op 'e Schipsloot reden. "Jan jonge, wat hewwe een mooie dag had!" Dat zee hi'j doe we goed en wel weer in Wolvege zatten. Of et him ok voldaan hadde!

Volgens de kraante weren d'r twieduzend dielnemers. Da's een mooi haantienvol! Mar et bin d'r nog te min! Elke rieder uut de Stellingwarven mos zoe'n dag persent wezen willen en kunnen. En stel je dan es veur, dat d'r tusen al die rieders iene was mit een slim helder heufd. Iene die een oplossing an de haand wus te doen veur et vraogstok van de Spoorloot! Want aenlik is dat toch mar een belabberde boel. Laowwe eerlik wezen.

We bin op 'e Schipsloot van wal steuken, we hebben de Tjonger neumen en de Helomavaort, en in Ossenziel snert eten. We bin in De Kuunder de Poolder inlopen naor et Dörpshuus en op 'e Tjonger hewwe onderbunnen veur Schoterziel. We hebben et bomies van de Helomavaort nog es trotseerd en deur de Sas, midden over et Wiede van de Lende biwwe op Wolvege anzet. We hebben d'r een mooie dag van maekt! En et prachtige speltien, dawwe as herinnering an disse tocht op de revers van de jasse mit naor huus toe dreugen, het een ereplakkien kregen in et medailliekassien van een gelokige.....

Jan Aarm Ongelok, huusnummer... 13!
Uut: De Stellingwarf van 10 feberwaori 1956

Kastmis

*Al haost twieduzend jaor
vieren we Zien verjaordag...
Mar et waachten is nog altied
op 'e jaorige zels...*

Poëzie

*De winter het de bomen
op riem zet.
De zonne het d'r doe
gedichten van maekt.*

Bote Stellingwerf
Uut: De Ovend 18e jr. nr. 6

donderdag

18

feberwaori

vri'jdag

19

feberwaori

*Kleren maeken de man, 't gier maekt de koe.
(Peperge, Blesdieke; voldoen an de eisen)*

1999

zaoterdag

20

feberwaori

zundag

21

feberwaori

*Hi'j kikt zo wit toe,
al har hi'j bi'j de mulder aachter de zak scheten.
(Oosterwoolde)*

1999

*Niet buten huus zuuk ik 't gelok,
Mar wel an eigen heerd,
Daor zit en staot en blieft en gaot,
Men naor zien eigen lust.
Nog laank bleev' die my alles weerd,
Tot grieze aolderdom:
'k Weensk dat zo laank de wereld staot
Gien huuslikhied verleuren gaot.*

Bovenstaond gedichien is slim oold en schreven deur S.L. Brug en et is verschenen in de Friesche Volksalmenak van 1843

Greveri'je

*Schrieven over mezels
is laoge veur laoge
mien verleden opgreven.
Spitte veur spitte
zangerig zeer blootleggen.
Diggels van vroeger
naor boven haelen.
En een protte
passen en meten
of d'r nog wat
van te maeken is.
De greveri'je
aordt blikber nao:
mien pake was veenarbeider.*

Johan Veenstra
(Uut: De toren van De Lichtmis, 1988)

Zunne op 07.39, zunne onder 18.07
E.K. 03.43

maendag

22

feberwaori

deensdag

23

feberwaori

*Zien praoties bin net zo flauw
as een aentien metwost waor et vet uutlopen is.
(Hooltpae; iene die op een dreuge
en saaije meniere praot)*

1999

woensdag

24

feberwaori

donderdag

25

feberwaori

*Elk zien meuge zee de vos, en doe pakte hi'j een kiepe.
(Scharpenzeel)*

1999

*An alle iesklubbesturen,
die de baene nog hieltied in odder hebben*

*Zeg iesklub-besturen, de winter duurt lange.
Ok is hi'j rejaol mit zien busen vol sni'j!
Mar jim krigt hi'j niet klein, en jim maekt hi'j niet bange!
Jim staon op jim post, middags, aovens opni'j!*

*Jim vegen de baenen, jim dichten de scheuren!
't Pebliek nemt de redens en schaetst wat et kan.
En elke dag weer moet zoe'n protte gebeuren.
Hoevule plezierrieders daenken daoran?*

*Now min is te rieden op vaorten en plassen,
Now hangt alle ies van JIM weerberhied of!
Zeg iesklub-besturen, in duffelse jassen,
Uut naem' van de rieders: mien Hulde, mien Lof!*

Jouk

Uut: De Friese Koerier, 23 feberwaori 1963

Bi'jgeloof in Stellingwarf

'k Was haastmis mit Klaos Diekstra om branige in 't Fochteler veld.
't Donkerde al en 't wi'jde een storm. Klaos leup naost 't peerd en ik
leup in de li'jte van 't voer turf. In ienen ropt Klaos: 'Here mien tied,
wat is dat!' De maegere brune schrok ok, want hi'j gong op 'e achter-
poten staon. Ik hadde niks zien, mar ik leup ok mar naor achteren.
Klaos was d'r veraldereerd van; d'r was een groot ding langes vleu-
gen, dat vuur bi'j him hadde. Zo 'k zee, ik zels hadde niks zien, mar
de oolde brune was niet eerder weer in de lieken dan doe we de bag-
gelpetten veurbi'j weren. (...) Is 't niet eigenaorig dat Klaos laeter mit
de brune in diezelde petten ommekommen is?'

Uut: De Ovend, 10e jr. nr. 4

vri'jdag

26

feberwaori

zaoterdag

27

feberwaori

*As de wiend dri'jt, moej' de meule verzetten.
(Peperge, Blesdieke;
anpassen an de omstaandigheden)*

1999

zundag

28

feberwaori

maendag

1

meert

*Alles kan haost tegenworig, mar 't is wel een toer om
een naekende meid in de buse te pissen.
(Scharpenzeel)*

1999

Eigen baos

*Zie him noflik daele zitten
op zoe'n mooie zoemerdag
dromend over drokke tiden
omdat et him now beuren mag.*

*Altied het hi'j boereknecht west
mar now het ie A.O.W.
Now is d'r tied te prakkezeren
en pielt hi'j mit zien kleine vee.*

Peggy Klinkhaemer
Uut: De Ovend 10e jr. nr. 5

gsm

*Mobiel bellen:
rieden en bellen toegelieke
of zoks zowat*

*Da's niks ni'js
dat dee ik al mit drieje
doe'k mien eerste fietsien hadd'*

Jan Oosterhof

Zunne op 07.24, zunne onder 18.20
V.M. 06.58

deensdag

2

meert

woensdag

3

meert

*Ok een mogge kan je et leven lastig maeken.
(Peperge, Hooltpae, Scharpenzeel:
een kleinighied kan je soms dwaszitten)*

1999

Wereldgebedsdag

donderdag

4

meert

vri'jdag

5

meert

*Hi'j daenkt dat de gebraoden doeven
him zo mar in de mond vliegen.
(Scharpenzeel, Else; et doel berikt
zonder wat uut te voeren)*

1999

Vertrouwen

Mien neve hadde bi'j oons west.
Ja krek, te aovend-praoten.
Zo tegen twaelven was 't zoveer,
da'k him d'r uut zol laoten.

Ik bleef nog op 'e drumpel staon,
en zag him 't hekke uutlopen.
Doe reup ik: 'Kerel, mar je fiets,
Of wi'j' die mi'j verkopen?'

'Nee,' zee-d-ie 'nee, dat doe ik zo Jouk?
'Now loop dan niet te dromen,
vergeet him niet' - 'Welnee man, mar
hi'j staot daor bi'j de bomen.'

Ik ston versted. 'Staot daor je fiets?
Mar man hoe koj' 't vertrouwen.
Stief an de weg. Een ieder kon,
him achterover douwen.'

'Ja kiek Jouk,' zee-d-ie, 'dat is 't juist,
waoj' nooit an daenken meugen.
Wie zels vol goed vertrouwen is,
die wodt ok niet bedreugen.'

Mien neve stapte naor zien fiets,
die - d'r nog bleek te wezen.
Doe docht ik zo: 'Het Garriet now,
nog nooit een kraante lezen?'

Jouk. Uut: De Heerenveense Koerier van 14-11-1951

Een kleurekaorte (I)

Ik ligge op bedde... overal piene. Ik hadde krek zo goed in 't zieken-
huus telane kommen kund en as 't hielemaol min beteed was, ha'k
wel dood wezen kund.

Wat was et geval: Ik zol een stokkien bi'j et kiepehokke an timmeren
en now wa'k veur de fonnementen een perti'jgien stiender neudig. Ik
hadde boven op 'e zoolder nog een fluttien bakstienen staon die over-
bleven weren van een veurige timmerderi'je. Now ha'k d'r niet vule
zin an om die stienen mit kleine flutties de trappe of te sjouwen en
daoromme ha'k op mien maniere wat uutvunnen. Ik hadde et zo uut-
fiespeld: ik zette et aachtterraem op 'e zoolder eupen, daor stak ik een
balke tot uut en die bun ik binnen goed vaaste an de pote van de grote
kleerkaaste. Buten bun ik d'r een ketrolle an en over die ketrolle
dee'k een touw en zo kree'k dus een taekel. An die taekel bun ik een
oalde melkpoeierkiste. Beneden zette ik et taekeltouw vaaste an de
klinke van de deure van 't schuurtien. Snappen jim al hoe ik et heb-
ben zol?

Ja... de kiste boven vol stienen pakken en dan an de taekel et geval
zaachies zakken laoten, dan 'ha'k niks gien gesjouw bi'j de trappe
daele... Zo zol et gebeuren!

(wodt vervolgd)

zaoterdag

6

meert

zundag

7

meert

*As Mozes niet naor de barg komt,
dan komt de barg wel bi'j Mozes.
(Buil: as hi'j niet komt, gao ik wel naor him toe)*

1999

Internationaole Vrouwludedag

Zunne op 07.09, zunne onder 18.32

maendag

8

meert

deensdag

9

meert

*Wat naegellos is mag mitneumen wodden,
wat naegelvaaste is moet zitten blieven.
(Else: bi'j verkope van een inboedel)*

1999

Een kleurekaorte (II)

Ik trok de kiste omhogens en bun et touw beneden goed vaaste. Doe gong ik naor de zoolder en laedde de kiste vol bakstienen, leup de trappe weer of naor beneden en maekte doe et touw los van de deurklinke om de boel veurzichtig zakken te laoten. dat wa'k temeensen van doel, om et veurzichtig te doen. Mar o jee... die stienen weren mit mekeer vule zwaorder as ikke allienig! Ik perbeerde nog al om de boel te hopen, mar dat léék d'r niet op. Mit een rotgang gieselde de kiste mit stienen omlegens en ikke, mit et touw in de hanen, as een raket omhogens. Onderwegens kwammen ik en de kiste mekeer tegen en we bonkten zo hadde tegen mekeer an dat et me gruun en blauw veur de ogen wodde. Boven klapte ik mit de kop tegen de ketrolle an en zo kree'k ok nog een gele kleur veur ogen...!

De kiste was deur de vaort mit zoe'n zwaore dreun op 'e grond klapt, dat de hiele bojem d'r uut sleug, allienig de ziedkaanten van de kiste zatten nog an et taekeltouw, mar doe de bojem uut de kiste was, zaktten de stienen d'r vanzels ok uut en doe was ik weer vule zwaorder as et restaant van de kiste. Dat ik zeilde naor beneden en et stok kiste soesde omhogens.

(wodt vervolgd)

Een kleurekaorte (III)

Onderwegens kwammen we mekeer weer tegen en disse keer kreeg ik zoe'n opdonder in de zied da'k et utgaapte. Ik kwakte mit een hadde bats op 'e grond, krek op et staepeltien stienen dat daor lag. Daor kwam ik zo reer telane, dat de kni'jen me hielemaole achteruut beugen. Dat dee me zo hadstikke zeer, da'k van de veralteraasie et taekeltouw los leut, mar daor zat bi'j de ketrolle et restaant kiste nog an en doe ik et touw los leut joepte dat vanzels naor beneden. Et kwam krek daele op et stee waor ik al lag te krimmeneren. Now, dat was dan 'de klap op de vuurpijl'. Veur mi'j was et zowat de genaodeklap.

Ik ligge now op bedde. Alle kleuren die as mi'j op mien reizeri'je omhogens en omlegens veur de ogen west hebben, bin now naor buten sleugen. Overal op mien lichem kuj' ze zien... blauw en gruun en geel en hier en daor ok nog wat paors.

'Een weke of drieje,' zee de dokter, want wezelik kepot was d'r niks en dat is dan nog mar een gelok. Ja, zo is et seins altied hen, d'r is gien ongelok zo groot of d'r is wel een gelokkien bi'j.

Dit verhaeltien vun ik bi'j oolde paperassen. Wie et schreven het weet ik niet. Karst Berkenbosch en Jannes W. Nijholt hebben et laeter ok bruukt.

Joop Oosterhof

Biddag veur et gewas
en de arbeid (prot.)
L.K. 09.40

woensdag

10

meert

donderdag

11

meert

*Hi'j het zoveul zeupen, op een gegeven mement gong hi'j
de kastelein naometen.
(Wolvege; hi'j mos overgeven)*

1999

vri'jdag

12

meert

zaoterdag

13

meert

*Waj' mit dreugte verspeulen, verlies ie mit plezier,
waj' mit natte verliezen, verlies ie mit hatzeer.*

1999

Gelok?

*Et vremde van
een meenske is
dat hi'j nooit volledig
van zien gelok genieten kan
omdat hi'j dan alweer
bange is veur et ongelok.*

Immie Hoekstra

Uut: De Ovend 12e jr. nr. 1

Waoromme een oorkroeper 'Oorkroeper' hiet

Oorkroepers, op aandere plakken ok knieptangen nuumd, vien ie overal in duistere gatten en hoeken. Mar waoromme ze now aenlik 'oorkroepers' hieten, schreef een leesder uut Berkoop me vleden weke.

*In Berkoop lag een boer op zien bedde te slaopen,
zo diepe - waj' numen: hi'j sleup as een koe.
Mar toch wodde hi'j wakker; 't was amper drie ure.
Wat was dat daor toch veur een kriebel-gedoe?*

*Ja, 't zat in zien oor. Hi'j bruukte zien pinkien,
Mar 't hulp niet. Et kriebelde, kriebelde deur.
Zien vrouw wodde wakker. 'Och,' zee ze, 'een stoffien.'
Mar, 'Nee,' zee-d-ie, 'nee, dat geleuf ik niet, heur.'*

*Hi'j stapte d'r uut en hi'j gong naor de dokter,
die keek, en die keek, en nam doe zien besluut.
'Gien ziekte. Een diertien.' Doe nam hi'j de tange,
en haelde d'r - wisse - zoe'n krobbegien uut.*

*De boer en boerinne vertelden et veerder;
En alleman zee: "t Is een oorkroeper west.'
Now slapt hiel Berkoop mit een wattien in d'oren,
en naor ze vertellen, dan voldot dat mar best...*

Jouk. Uut: De Heerenveense Koerier van 24-12-1951

zondag

14

meert

maendag

15

meert

*Nauw is niet wied mar lekker op zien tied.
(Nijberkoop)*

1999

Zunne op 06.53, zunne onder 18.45

N.M. 19.48

deensdag

16

meert

woensdag

17

meert

*Geld is de ziel van de negosie.
(Buil)*

1999

Achterblieven

*Hendrik
blyft wat achter
zeggen de meensken
in de straot'.*

*Hendrik
die begriipt niet
waor et allemaol'
over gaot.*

*Hendrik
lopt op schoele
ok hieltied wat
aachteran.*

*Hendrik
is een stumper
Wat moet daarvan
wodden dan?*

*Mar Hendrik,
kleine Hendrik
het dit op die
meensken veur:*

*Hi'j geniet
haost zonder zorgen,
altied bliede,
gien gezeur.*

Jan Oosterhof

Boeke-weke 1954

*Disse weke! 't Boek is koning!
't Boek, dat oonze geest verriekt!
Zorg dat d'r ok in jow woning
Weer een kleinighied van bliekt!*

*Koop een boek, of koop een boekien!
Zels weej' wat et lieden kan.
Kroep d'r es mit in een hoekien!
Lees et, en geniet d'r van!*

*D'iene hoolt et mit gedichten;
D'aander lest liefst een roman;
Nommer drie nemt reisberichten;
En de vierde het Wim Kan.*

*Och, d'r bin zo vule naemen.
Ze te numen het gien zin.
Kiek es veur de winkelraemen!
Stap gerust zoe'n winkel in!*

*Neem ze rustig in je hanen,
En bekiek ze stok veur stok!
Op de inhoud; op de banen;
Op de letter; op de drok!*

*Disse weke! 't Boek is koning!
Acht et dan ok niet te min!
Goeie boeken in een woning
Bin een weldaod veur 't gezin!*

Jouk - Aenlik is et keuning in plak van
koning, mar dan verdwient et riem uut
dit gedichien. Uut: De Friese Koerier,
30 maart 1954

H. Jozef (r.k.)

donderdag

18

meert

vri'jdag

19

meert

*Ik wete een bossien mit neuten,
dan moej' et niet weer verteuten.
(Berkoop)*

1999

Begin van et veurjaor 02.46 M.E.T.

zaoterdag

20

meert

zundag

21

meert

*Wie zien neuze schent, schent zien angezicht.
(De Hoeve)*

1999

Scheiding van Stellingwarf in West en Oost (I)

Et jaor 1517 was slim belangriek in de geschiedenis van Stellingwarf. Veur et eerst nao haost twiehonderd jaor wodde dit slim oolde gebied veurgoed splist in twee appatte stokken of grieteni'jen, nl. West-Stellingwarf en Oost-Stellingwarf. Toch is d'r blikber de eerste jaoren nog gien administratieve scheiding west. Dat gong pas in 1524 uut aende. Sund die tied stonnen Oost en West-Stellingwarf as 'gescheiden broeders' naost mekeer. Een herinnering bleef over in heur beider waopen, de griffioen. In et waopen van West staot de griffioen mit de kop naor links en bi'j Oost-Stellingwarf naor rechts, as et waore een symbool veur et feit dat West-Stellingwarf et linker pat kreeg van Stellingwarf en Oost-Stellingwarf et rechter pat.

Lykle Eebles wodde opni'j benuumd en now as grietman van West-Stellingwarf (en Schoterlaand) en dat kan zien wodden as een beloning veur die zien offers in vroeger daegen an de Saksische zaeke en now dan an de Bourgondische zaeke. Daoromme ok dat et grietmanschap arfelijk verklaord wodde in zien familie. Aj' de verhaelen geleuven meugen, het hi'j doe de stadhouder him in de adelstaand verheffen wol dat doe weigerd. Hi'j sleug et anbod of mit de woorden'. Deugd alinne macket wiere adel'. Wel dreug hi'j van dat mement of een adelike naeme: Lycklama à Nijeholt. Toch kuj' d'r stark an twiefelen of grietman Lykle Eebles in die eerste tied zien funktie rustig uutoefenen kund het, want nog in november 1517 wodde deur de Geldersen een Gelderse grietman veur West-Stellingwarf benuumd.

(wodt vervolgd) - M.H. de Vries - Uut: De historie van Weststellingwerf, 1977

Scheiding van Stellingwarf in West en Oost (II)

Meerdere keren kwammen trouwens in die jaoren de Geldersen nog minder aorige bezuken ofleggen in de Stellingwarven. Et schient dat de Gelderse perti'j in Stellingwarf nog een protte trouwe anhangers hadde. Om hiel Friesland onder de macht van de Bourgondiërs te brengen hadde Karel V grote steun van de bisschop van Utrecht, die familie van him was. Die brocht in 1521 een goed leger op 'e bien, dat de Geldersen anvul bi'j De Kuunder en die heur daor hielendal in de panne hakte. Spietiggenog trok dat leger daornao plunderende deur Stellingwarf, waor zi'j et veural veurzien hadden op een ieder, die as Geldersgezind was. Dit alles betekende veur Stellingwarf, dat zo stark en lang Geldersgezind bleven was, een grote zee van ellende. Daor bin een protte slaachtoffers bi'j valen. Mit een diepe zocht van verlochting zullen de Stellingwarvers uiteindelik toch de Gelderse bendes vertrokken zien hebben. De actieradius van de Geldersen wodde de hieftied meer verlegd naor et zuden, zoas de stad Stienwiek ondervun, doe die in 1522 vergees deur de Geldersen bestormd wodde. In die tied moet de ellende groot west hebben in Stellingwarf, dat as zuudstrok van Friesland veur de zovuuulste keer de eerste klappen opvangen mos en die et dure gelag betaelen mos. As een speulballe wodden zi'j henne-en-weer-denne slingerd tussen twee machten en ze mossen noodgedwongen wel mit de sterkste mitgaon.

(wodt vervolgd)

M.H. de Vries

Uut: De historie van Weststellingwerf, 1977

maendag

22

meert

deensdag

23

meert

*Een boom mit knoesten, gefst een plaanke mit noesten.
(Oosterwoolde)*

1999

E.K. 11.18

Maria Bosschop (r.k.)

woensdag

24

meert

donderdag

25

meert

*Een nul kan hiel wat doen as hi'j op et aende staot.
(Scharpenzeel)*

1999

Scheiding van Stellingwarf in West en Oost (III)

Uteindelijk dee bliken dat noch de Bourgondiërs noch de Geldersen oonze 'bevrijders' weren. Et verwondert oons dan ok niks, wanneer as op 'e laanddag van de Bourgondiërs in 1523 de Stellingwarvers verklaoren dat zi'j al hiel lange de Bourgondiërs huldigen wild hadden. Mar... de tegenstaand van de geldersgezinden in heur gebied was nog slim sterk. Daoromme trok een Bourgondische ofdieling naor, dat 'opstandige' Stellingwarf, waarop de geldersgezinden, die een legertien verzaemeld hadden bi'j Berkoop, et heufd veurgoed bugen mossen.

Uteindelijk hadde dan keizer Karel V in 1523 hiel Friesland vaast in de haand. De restanten van et Gelderse leger, die et kesteel in Lemmer in hanen hadden, trokken van daoruut naor de stad Stienwiek, waor zi'j een jaor eerder heur heufd stoten hadden. Nog ien keer zol de Geldersman 'steken met zijn staart als een scorpioen'. Zwaor mos de ongelokkige stad lieden onder de wraoke van de Geldersen. Op 21 september 1523 nammen zi'j de stad in en verbraanden heur hielendal. Allierend de Maria-karke (de tegenworige kleine karke) bleef beholen, krek as een peer wonings. Stienwiek was ien rokende puunhoop. Bi'j disse furie bin spietiggenog een protte stadsarchieven verlore gaon, ok een groot pat van et archief van de oolde moederkarke van West-Stellingwarf, de St. Clemens-karke. Mit grote muute lokte et deken Hermunus ten Broeke om nog een pat van et karkelik archief te redden. Pattie inwoners, die as vlocht weren, konnen pas in 1524 in heur stad weerommekeren.

(wodt vervolgd op 30 meert)

M.H. de Vries - Uut: De historie van Weststellingwerf, 1977

Boekeweke

*Zit aovens niet te doezen,
Te dommelen in de hoek,
Te peuteren in je koezen,
- Stao op en pak een boek!*

*Zit niet te zaggeri'jnen,
Te brommen van: 'wat moe'k',
Te pruttelen op de kleinen,
- Wees wies en neem een boek!*

*Zit niet te aepe-gaepen,
Te vraogen: Ja, wat doe'k,
Te ein'loos koffie laepen,
Et middel is: Een boek!*

*De iene hoolt van ditte,
De aander meer van dat,
Mar stap es naor de winkel,
Daor is van alles wat!*

*Gao goeie boeken kopen,
En lees ze zo et moet,
Niet d'r deurhenne lopen,
Mar elke riegel goed!
Dan wodden 't kammeraoden,
En 't lezen zels een feest,
Dan zi'jen ze de zaoden,
Veur een verriekte geest!*

Jouk
Uut: De Friese Koerier van 28
feberwaori 1953

vri'jdag

26

meert

zaoterdag

27

meert

*Et huus as een nest: et eigenst is et best.
(Munnikeburen)*

1999

Palmzondag
Begin van de zoemertied

zondag

28

meert

maendag

29

meert

*Zo et heufd dri'jt, moet de nekke him wenden.
(De Fochtel)*

1999

't Is meert!

*'t Is Meert! 't Is Meert! Et veurjaor komt!
Haost gaon de eerste bloemen bluuien!
De koolde oosterwiend verstomt;
D'r komt een aende an de buijen!*

*Och, 'k weet et wel, et regent nog,
D'r is nog modder, d'r bin plassen,
D'r staot een stieve wiend, en toch....
Ok ondaanks al die overjassen....*

*Toch is et meert! Toch dujt d'r wat!
Van buten, mar veural van binnen!
't Is, of je hatte foeler slat!
Ie willen ov'ral an beginnen!*

*'t Is waor, de eerste zwelver maekt
Netuurlik niet drekt de zoemer.
Toch is et, of d'r wat ontwaekt!
Toch wodt de hiele wereld roemer!!*

Jouk - Uut: De Friese Koerier van 26 meert 1954

Zanglust

*Et voegeltien zingt
zien hoogste lied...
Et liekt wel
as zien kouwgien
gien traelies het...*

Afasie

*Hi'j zit nog vol grappies
mar ze kommen d'r niet meer uut.
Ze zitten in zien heufd
as voegelties in 'n kouwe.
Aachter de traelies
van zien stembanen.
Alliend an zien ogen
kuj' nog zien
dat ze d'r binnen*

Bote Stellingwerf
Uut: De Ovend 18e jr. nr. 6

Zunne op 07.20, zunne onder 20.09

deensdag

30

meert

woensdag

31

meert

Wat ze je leerd hebben, kun ze je niet weer ofpakken.

1999

Witte Donderdag
Pésach (isr.)
V.M. 00.49

Goeie Vri'jdag

donderdag

1

april

vri'jdag

2

april

*Ie moe'n je mar niet opwienen,
dan moej' je ok weer ofwienen.
(Ni'jberkoop: kalm blieven)*

1999

Scheiding van Stellingwarf in West en Oost (IV)

Is et een wonder dat bi'j zovule reboelie grietman Lyckle Eebles van West-Stellingwarf tegere mit zien kollega van Oost-Stellingwarf, Johannes Koenes, slim angstige jaoren deurmaekt het, waarin van een riegelmaotig bestuur van heur grieteni'jen gien spraoke wezen kon?

Nao disse gruwelike binderlaanse oorlogen was d'r netuurlik een hiele protte te herstellen, niet in et minst in et slim teisterde Stellingwarf. Gelokkig wodde de regering van keizer Karel V een zegen veur Frieslaand, zowel op wereldlik as op karkelik gebied. De goeie maotriegels van de Saksen wodden bevestigd op et punt van vri'jheden, belastings en bestuursvorms.

Eerst van 1524 of zal et bestuur van grietman Lyckle Eebles een rustiger tiedpark kend hebben. Hi'j sturf in 1536 en zol begreven wodden in de karke van Hooltpae, waor aj' nog een grafstien vienen mit et waopen van Lycklama, al blift et vremd dat hi'j niet in zien eigen parochiekarke van Ni'jhooltpae begreuen is, waor meerdere familieleden heur rustplak vunnen.

(wodt vervolgd)

M.H. de Vries

Uut: De historie van West-Stellingwarf, 1977

Scheiding van Stellingwarf in West en Oost (V)

As grietman van West-Stellingwarf wodde Lyckle Eebles opvolgd deur Lubbert Lyckles, vermoedelik een zeune, die al in 1533 as grietman vermeld wodde. Hi'j woonde in Ooldelaemer, waor hi'j in 1558 wegraekte. Nao him wodde op 25 juli 1558 een vremdeling tot grietman benuumd, nl. Servaes van Rennoy, die vermoedelik ofkomstig was uut Hollaand. Disse familie leverde ok de opvolger: Gerrit van Rennoy, die in 1567 en 1570 as zodaonig benuumd wodde.

Intussen was de 80-jaorige oorlog uut aende zet, de grote vri'jhiedsstried tegen Spanje (1568-1648). Et zol een stried wodden die opni'j de rust en vrede, ok in Stellingwarf, wried verstoren zol en wel vule langduriger en diepgaonder as in vroeger daegen. Is et een wonder dat we dan ok in 1571 een slim Spaans-gezinde vremdeling as grietman van West-Stellingwarf in tegen kommen? Et was Arent van Genum, die nog een grote rolle speulen zol in de toekomst.

M.H. de Vries

Dit heufdstok *Scheiding van Stellingwarf in West en Oost* komt uut et boek van pastoor De Vries *De historie van Weststellingwerf*, dat in 1977 deur de Serviceklub Weststellingwerf uitgeven wodde. Op et heden wo'n de meugelikheden van een herdruk naogaon.

Eerste Paosdag

zaoterdag

3

april

zundag

4

april

*Ze goelt mit et iene oge en ze lacht mit et aandere.
(Ni'jtriene, Ni'jhooltpae: ze mient d'r niks van)*

1999

Twiede Paosdag

Zunne op 07.04, zunne onder 20.21

maendag

5

april

deensdag

6

april

*As et op huuswark ankomt
hebben een boel mannen de ogen in de buse.
(Oosterwoolde: ze zien et wark in de huusholing niet)*

1999

Overleven

*D'r is altied wel wat,
dan dit en dan dat;
now de brille weer smerig
en de schoenen niet poetst;
gister koffje mot
en tied vergriemt;
morgen zal 't niet aandere wezen
mag ik vrezem:
een fietsbaand lek,
een verkeerd bestek,
regen dat et spuult
en koold anvuult;
d'r is altied wel wat
in et leven,
dan dit en dan dat
moet ik overleven.*

Oene Bult

Ni'jtriene (I)

(een oold dörpsriemstok, in een oolde spelling)

*Ik zal joe verhaolen van 'n dorpien dat leit
Tussen Lende en Schiene bekneld.
Een dorpien, zoo stiekum dat elkeniene zeit:
'Gien beest of gien meenske, dat daor goed gedijt.'
En toch is 't zo aarg niet gesteld.*

*Et is d'r wel iensum en stil an de diek;
- En buurt hi'j' d'r hieledal niet -
Mar meensken, wat zol dat? gef dat nou' en bliek.
'Dat 't meensdom daor opholdt en d'aandere kliek
In verwaantschap mit 't beestenriek stiet?*

*Fui, fui, wat toch zengen! Zoks gef hiel gien pas
Ni'jtriene mag doodsk wezen - best!
Mar 't grus dat d'r now op 'e straotstienen wast,
Et laand, dat verkeerd is in trek gat en dras,
Dat hef vrogger vast niet zoo west.*

(wodt vervolgd)

Pésach (isr.)

woensdag

7

april

donderdag

8

april

*Wat et oge niet zicht, lat et hatte onverlet.
(Hooltpae)*

1999

L.K. 04.51

Z.H. Preens Floris (1975)

vri'jdag

9

april

zaoterdag

10

april

*Ie kiesen toe as een jongemeid
die de panne ommeflapt het.
(Bergveld; een miskraom kregen het)*

1999

Ni'jtriene (II)

*Jao; vrogger! doe was 't een hiel ere tied,
Doe Haule zien zaodmaark nog had
En Spange, te midden van waeter en riet,
'en meule en kooien vol voegels, ten spiet
Van naobuur konkrensie bezat.*

*Doe was ok Ni'jtriene wat meer in 'e fleur,
Teminsen, dat loof ik wel vast.
Bewiesstukken he'k altemis d'r niet veur;
Mar zie ik de olde geschiedboeken deur,
dan he'k niet zooveer mis etast.*

*Teminsen; mar heur wat et volk d'r van zegt!
- Zoe'n boek wet gewoonlik de helt
En zegt mar allinnig: 'een kerk niet te hecht,
Bezat Ni'jtriene. Nu is die geslecht.' -
En meer wodt d'r niet van verteld.*

(wodt vervolgd)

Ni'jtriene (III)

*Mar heur now de oolde verhaolen es an;
Wat zeggen die oons een bult meer.
Die kark had'en toren; die toren, wel man, -
had een klokke, daor zeeden de luden wel van...
Mar daor kom ik daomit op neer.*

*De karke raekte langzaomerhaand in verval
En wodde vanzels niet meer bruukt.
Een stokmennig luu uut Ol'maark, lang niet mal.
Die dochten: gien meens die 't oons naogeven zal,
Wi'j haelen de klokke d'r uut.*

*Gedocht en gedaon; gauw de klokke op 'e slee,
- Moej reken; 't was winter en ies! -
De trekgatten over; mar o heerejé!
In 't midden van 't trekgat daor was een zwak stee
Een plomp! lag de boel; 't was een gries!*

(wodt vervolgd)

zondag

11

april

maendag

12

april

*Wie knollen eidet, moet niet ommekieken.
(Oosterwoolde)*

1999

Zunne op 06.48, zunne onder 20.33

deensdag

13

april

woensdag

14

april

*D'r is een boel onbegrip op 'e wereld,
ze willen mekeer soms ok niet begriepen.
(Ni'jberkoop)*

1999

Ni'jtriene (IV)

En 'klokkedief' wodt de Ol'marker now nuumd,
Tot straf veur zien nuvere daon.
De kark is daornao zachies-an op'eruumd.
Gien meens an 'e Schiene het daorbi'j verzuumd,
En een stien op zien plak laoten staon.

Ze smeten d'r allegere straotties van hen'
Dat was dus et end van 'e kark.
Mar mennichien het now en hoopen gesten,
Ni'jtriene zien fleur is d'r gladweg met hen'
Oonz' veuolders deden slecht wark -

Een oold gedicht van: R. W. Oosterhoff uut Scharpenzeel.

Veur niks

*Veur niks
gaot de zonne op,
aj' toch liggen blieven.*

Jan Oosterhof

donderdag

15

april

vri'jdag

16

april

*Et is in disse wereld slim ongeliek,
de iene is aarm, de aander is riek.
(Hooltpae)*

1999

Z.H. Preens Maurits (1968)

zaoterdag

17

april

zundag

18

april

*As et sni'jt hej' d'r drie keer ongemak van:
as et komt, ligt en votgaot.
(Noordwoolde)*

1999

Teevee sorteren (I)

Mit de trouw van een schoolejuffer sorteert mien vrundin elke weke in de Omroepgids de teeveepergrammes die wi'j de muute van et kieken weerd vienen. Eins zollen we haost gien omroepblad meer van neude hebben, want et is krapan elke weke etzelde. Veur wie ni'jsgierig is en vergelieken wil, volgt hier een greep uut de beeldbuisvullers. Maendags is d'r 'De Stoel', et ienige goeie pergramme van de NCRV, dat dan ok te vaeke verdwient. Mar op de maendagaovend is d'r genoeg. Van 'Een prettig gesprek' tot an 'Het elfde uur', mit 'Jiskefet' d'r tussendeur. Ok deensdagaovend vaalt wel toe.

Woensdagaovend is d'r eins allieend wat as Ajax speult of Et Vene. Aander voetbal hoeft van oons niet, of et moet Oranje wezen. Wat oons angaot wodt et allieend mar beter as de sport (en de meziek ok mar) naor een eigen zender gaon. Bi'j alle onderziken vraogen ze oons nooit naor oonze miening. Daor het d' Hondt vermoedelik zien eigen familie en kunde veur. Die zollen ok hiel deursnee Nederlanders wezen. Donderdagaovend is d'r in Nederland koopaovend en dan kan Hilversum de jacht op kiekciefers wel vergeten. Nova is d'r altied wel, mar dat is een veredelde Postbus 51 an et wodden en d'r is al vusen te vule propegandische poletiek op de teevee, veural op die van de pbelieke omroepen. Mar dat moe'n ze wel vanwegen de slompen subsidies.

(wodt vervolgd) - Oene Bult

Teevee sorteren (II)

Mien vrundinne zegt wel es: wat zit de wereld toch vremd in mekeer, we betaelen veur de dokter en zuken oons heil bi'j de altermaotieven, we betaelen veur de pbelieke zenders mar kieken nog al es naor de kommersjelen, zoas 'Het zonnetje in huis', zo now en dan André van Duin, 'Breekijzer', 'Die 2 nieuwe koeien', 'Hagens' en 'BNN'.

Meensken as Karel en Sonja mit heur praotpergrammes hoeven van oons niet nieer, mar Herman Finkers, Koot en Bie en Paul Haenen willen we toch niet graeg missen, al wint Mr. Bean et toch op punten, hoewel ze niet te vergelieken binnen. Et ni'js om acht ure hoeft ok al minder mit al dat leed uut de hiele wereld bi'jmekeer gadderd. Dan kuj' toch beter naor de radio 'Met het oog op morgen' luusteren. Veur 'Van gewest tot gewest' is et jammer, dat et tussen et Griffermeerd Poletiek Verbond en de ster in zit, mar is meerstal angenaem om te zien (Jantine de Jonge kan niet stokkend) en brengt oons patietoeren bi'j 'Omrop Fryslan' as d'r niks beter is. Al mit al is de Nederlaanse tillevisie toch wel krapan de beste, al blift et jammer dat we hier de Scandinaovische niet op de kaobel kriegen kunnen. Die zollen, grif in et noorden van oons laand, toch in et basispakket zitten moeten. Jammer, dat daor zels de perffessionele kieker en schriever van de L.C. nog niet an docht het. Spietig, spietig...

Oene Bult

L.C. - Liwwadder Kraante

Zunne op 06.33, zunne onder 20.45

maendag

19

april

deensdag

20

april

*'t Is onweer bij de burenen, d'r is een poppe op komst.
(Else, Spange, Scharpenzeel, Donkerbroek)*

1999

E.K. 21.02

woensdag

21

april

donderdag

22

april

*Et gaat d'r in as een preek in een oolderling.
(Wolvege)*

1999

Van een moesien... dat een stattiën kreeg...

*De schoonmaektied was haost veurbi'j,
Bedochte Garriet, en hi' j lachte.
Dan was et thuus weer veilig, vri' j!
Was dat gien heerlike gedaachte?*

*Dan was et eten weer op tied,
dan was d'r weer een stoel te zitten,
Dan foeterde zien Margien niet,
As hi' j even zat te pitten.*

*Hi' j heurde 't al: dit was 't besluit,
Daor kwam ze an: 'Ziezo! 't Is schone!
Wat zag et hiele huus d' r uut!
Now wee' k temeensen weer, da' k wone!"*

*En Garriet pochte, Garriet prees:
Hi' j hadde et dan toch mar troffen!
Een vrouw, die zó volop bewees
Huusvrouw te wezen, dat was boffen!*

*Ze lachte bried: 'Zoe' n lieve man!
Mar Garriet, daenk d' r even omme,
Dat ik niet op ' e ledder kan.
Ie doen 't dus morgen buten-omme!"*

Jouk

Uut: De Friese Koerier van 15 april 1961

Verleuren

*Dattig jaor lijnen
En et risseltaot
Dattig pond d'r bi'j
En toch die grote maot'*

Koosje

vri'jdag

23

april

zaoterdag

24

april

*Et komt mooi uut, zee de boer,
et huj is op en de koe is dood.
(Berkoop)*

1999

Roepingenzondag (r.k.)

zundag

25

april

maendag

26

april

*D'r bin vrouwluden
die kun beter geld opmaeken as bedden.
(Langedieke)*

1999

Gelok (I)

Vanmorgen, inienen was hi'j d'r west. De zonne.

En now ston hi'j te straole-schieten hoge boven de weilanen en de bouwakkers en de huzen en de karktores, en boven alle plaanten en alle dieren en alle dingen, die in en om Zandhuzen weren.

Mar hi'j straolde veerder, over Berkoop en Scharpenzeel, over de hiele Stellingwarven van Oost tot West, en over hiel Frieslaand en over hiel Nederlaand, over hiel Europa misschien. Want hi'j kende gien greenzen van laand of volk, en de Denen weren him even lief as de Fraansen, en de bewoners van de Po-vlakte deden niet onder veur et volk van Noorwegen.

En waor hi'j straolde, daor was mit zien locht, et gelok in de wereld binnenvalen.

Locht en gelok! Ze toolterden over et spiegelende waeter van de Noordzee. Over de torens van Peries en Stokholm. En dichterbij over et laand tussen Zaandhuzen en de Lende.

Daor weren d'r ok, die et geneuten in de stilte van waeter en wolkens. Dat weren de koenen tussen et kleurige klieid van de weilanen.

Daor weren d'r ok, die et geneuten in de uutbundighied van een jubelend veurjaorslied. Dat weren de lurkies, die bij de zunnestraolen naor boven klommen!

(wodt vervolgd) - Jehannes Stellingwarf

Gelok (II)

Bliedschop ok in de kleine hatties van die beide kiender.

Ze hadden ze van de weg of zien. Iene lange gele riegel van dotters, lege over et waeter van de Lende bij Bekhof. Goold leek et wel! Straolend goold! En dat weerspiegelde in de gladhied van et waeter.

Vier kleine klompies klauterden veurzichtig onderuut. Vier kleine haanties grepen in de volle riekdom van al dat geel!

Veurmoeke! In et vasien op 'eradio! Wat zol moeke bliede wezen. Weej' wat? Ze zollen d'r nog vule meer plokken! Veur buurvrouw en veur aandere buurvrouw, nóg een aandere buurvrouw, veur et hiele dörp.

Vier kleine haanties bin gauw vol! Dat weren dissien ok. Mar gien nood! Eerst naor huus, en dan zollen ze weeromme kommen, om meer. Om vule meer!

Mar wat was dat now? Leuten die mooie bloemen now de koppies al hangen? Hoe kon dat now? Ja mar netuurlik, moeke hadde ze in huus toch ok op een vasien staon mit waeter d'r in! Ze mossen drinken hebben. Aanders gongen ze dood ommes.

(wodt vervolgd)

Jehannes Stellingwerf

Z.K.H. Preens Willem-Alexander (1967)
Zunne op 06.19, zunne onder 20.57

deensdag

27

april

woensdag

28

april

*Hi'j mept aorig op, hi'j het de aevenseerschoenen an.
(Else: hi'j warkt hadde)*

1999

Keuninginnedag
H.K.H. Preenses Juliana (1909)
Mr. Pieter van Vollenhoven (1939)

donderdag

29

april

vri'jdag

30

april

*As de meie is in 't laand,
moet de schoonmaek an de kaant.
(Peperge, Blesdieke)*

1999

Gelok (III)

Doe wodden vier kleine klompies veurzichtig vol waeter sचेpt. En
vuuf minuten laeter op de weg die over Bekhof naor Zaandhuzen
gaot, leupen een joongien en een maegien vlak naost mekeer. In elke
haand dreugen ze een klompien mit waeter en bloemen. En overal,
waor heur voeties de straotstienen raekten, kwam een nat plakkien.

Dat was van de natte onderwal.

De kiender zaggen van die natte plakkies niks. En van et zaand, dat
an heur sokkies kleefde niks. Die keken allierend mar veuruut, waor
de toekomst was. En in, en om, en over heur lag de zonne. En et lur-
kien, die alles zien hadde, zong: "Toe mar! Toe mar!"

En de kiender lachten! Lachten, as de wereld om heur henne!

Vuuf minuten laeter brak et onweer los!

Moeke was thuis!

In de geute naost et huus laggen de dotters en verwaachten een troos-
teloze ondergaank...

Ze leken wel van goold..., doe de zonne scheen.

Jehannes Stellingwerf.

Een praotien uut de Oosthoek van 15 meie 1953.

Enties

*Mit een gek en een gak
En een kwek en een kwak,
Lopt et ente-volk over de straote.
En et wiggelt en wakt,
En et smiggelt en smakt;
- As een kleine kelonne soldaoten.*

*De woerd gaot veurop
Mit zien glaanzende kop,
En een krulle in 't stompige stattien.
En aachter him an,
- Dat snept wat et kan
Et vrouwvolk. Da's welgeteld dattien.*

*Op de kaant van de raand
Van et waeter belaad,
snaetert hiel de familie tevreden,
en et knoffelt en zit
en het stroffelt en gliidt
Bi'j et grös van de wal naor beneden.*

*En et ploempt en et plaanst,
en et dukelt en daanst
In et waeter - et wonder! - et wiede! -
En een fee op 'e wiend
Van de meimaond verschieent.
En de wereld, de wereld wodt bliede!*

Jouk - Uut: De Friese Koerier van 20 meie 1953

Dag van de Arbeid

zaoterdag

1

meie

zundag

2

meie

*Opscheppen en in de broek schieten is ok een vak.
(Buil)*

1999

Dodeherdaenking
Zunne op 06.05, zunne onder 21.09

maendag

3

meie

deensdag

4

meie

*Roomse paepen/Kun van de honger niet gaepen/
En hebben een bakkien onder de kin.
Daor pist de duvel in.
(Steggerde)*

1999

Een eigen tuun

*Een eigen tuun - het dat nog zin?
Zit d'r nog geldelik gewin,
Een stuver of wat veurdiel in?*

*Of is et aenlik idioot,
Om elke aovend nao et brood,
As aanderen zeggen: "Zo, 't is daon,"
Weer in je tunegien te staon?*

*De gruunteboer het volop slaod,
As ie nog knoeien mit je zaod,
En as 't uiteind'lik goed beteert,
Wat is zoe'n kroppien dan nog weerd?*

*Et dure pootgoed moet d'r in....
De opbrengst is zo vaeke min....
Misschien schiet ie d'r geld bi'j in.....*

*En toch, wie in zien tuuntien staot
Mit wottel- en spinaozie-zaod,
Wie plaanten poot en boonties bouwt,
Omdat hi'j altied weer vertrouwt,
die vint daorin, al het hi'j 't drok,
Al kost et him nog centen ok,
Zoe'n kostber stokkien puur Gelok!*

Jouk - Uut: De Friese Koerier, 28 april 1963

Over een wolf en een wild varken

Op donderdag 28 april 1712 is in de grieteni'je West-Stellingwarf in et dörp Hooltpae op een stok laand bi'j de Scheene een wolf doodscheuten deur Albert Harmens uut Wolvege. De ingezetenen van de dörpen Wolvege, Sunnege, Ooldetriene, Ni'jlaemer, Ni'jhooltwoolde, Der Rizzerd en Hooltpae onder leiding van de Grietman Jhr. Duco van Haren en de siktaoris Wigeri hadden mitmekere jacht maekt op dit beest. Disse Albert Harmens wodt nuumd as een veurnaem schutter.

Deurdats besien doodscheuten is, konnen de ingezetenen een premie beuren van honderd rieksdaelders. De Heren gedeputeerden hebben honderd rieksdaelders beschikber steld en de grieteni'jen Schoterlaand, Opsterlaand en Oost- en West-Stellingwarf elk vuventwintig caroli guldens. Disse premie mocht deur de ingezetenen in eigen dörp verteerd wodden. Et beest weug bi'j weginge achtentachtig pond. De rompe is op et zonuimde Galgeveldt in et zaandgat ophongen en et vel naodat et opvuld was is tot naogedachtenisse in de rechtkaemer plaetst. Ok de grieteni'jen in Drenthe en Overiessel weren slim bliede dat de wolf opruumd was omdat hi'j in heur omgeving vule schaede toebrocht hadde deur et verscheuren en doodbieten van schaopen.

In de nacht tussen 21 en 22 oktober 1717, scheidt dezelve Albert Harmens in Hooltpae een wild varken. Ok dit vel wodde, naodat et opvuld was, in de rechtkaemer ophongen.

Bevrijdingsdag
Dag van Europa

woensdag

5

meie

donderdag

6

meie

*Een oolde kok lust nog wel es een gruun blattien,
mar ok de geiten bin d'r vaeke niet vri'j van.*

*(Hooltpae: d'r bin mannen
die niet ofkerig binnen van een jong wiefien)*

1999

L.K. 19.29

vri'jdag

7

meie

zaoterdag

8

meie

*Flik, flak flaander, van de iene bill' op d'aander.
(meerdere dörpen)*

1999

Een perbleem

*Een stokmennig Friese peerden,
staon in et Stellingwarver laand,
En waorschienlik zie ik jow daenken,
daor is dan toch niks mit an de haand.*

*Mar dan hebben jow et mis,
want wis en werachtig.
Disse mooie zwatte dieren
bin de Stellingwarver tael niet machtig!*

Diana Lantinga

Bureplicht (I)

D'r is haost gien zaeke in de Stellingwarven die eertieds eemstiger neumen wodde as de bureplicht. De plicht om buren bij te staon as d'r spraoke was van ziekte, bevalling of overliden. Lao'we daoromme mar es kieken hoe et gong bij overliden.

In dat geval mossen d'r wel twaelf buren in aktie kommen. Al naor gelang et een man of vrouw was, nam de rechter buurman of buurvrouw de leiding. Op heur anwizing verrichtten de aanderen de neudzaekelike taeken. Hiel eerbiedig wodden de rituelen en plaetse-like gebruken bij een begraffenis ten uitvoer brocht. Allienig bij hiel biezondere omstaandigheden wodde hiervan ofweken. In 't veurste plak wodden twie buren anwezen om deur middel van de dörpsklokke de gemienschop op de hoogte brengen van et overliden. Ze leuten de klokke kleppen deur de klepel tegen iene kaante van de broonzen klokke valen te laoten. Uut et tal keren dat de klokke klepte koj' opmaeken of een man, vrouw of kiend wegraekt was. Et bepaolde ritme kan haost niet mooier en dudeliker maekt wodden as deur een oeroold Stellingwarver riempien, daj' morgen op disse kelinder lezen kunnen.

Fokke Middendorp

Moederdag

zondag

9

meie

maendag

10

meie

*Dat is een echte floddermadam,
alles om 't gat en niks in de buse,
zeggen ze in Munnikeburen.*

1999

Begin van de Iesheiligen
Zunne op 05.53, zunne onder 21.20

deensdag

11

meie

woensdag

12

meie

*Een goed fokpeerd is zien geld weerd.
(Else)*

1999

Bureplicht (II)

*Ik heur de klokke,
toe, luuster dan,
drie keer drieje
now is 't een man.*

*Ik heur de klokke,
toe, luuster now,
twie keer drieje,
now is 't een vrouw.*

*Ik heur de klokke,
en deur de wiend,
heur ik ien keer drieje,
now is 't een kiend.*

*Iens ludet de klokke,
veur jow een keer,
mar jow, jow heuren,
zien stemme niet meer.
Wees daoromme elke dag bereid,
veur d'overgang naor d'iewigheid.*

Fokke Middendorp

Bureplicht (III)

Nao een kot schoft begon dan et zonuunde verluden; de dooie wodde uutluded, zien ziel hadde et lichem en de eerde verlaoten. Nao elk kertier wodde vuuf minuten pauze hullen.

Onderwiels was, in overleg mit de familie, et tiedstip van de begraffenis vaastesteld.

Twie van de burenen begavven heur naor de doornee om angifte te doen van et overliden.

De timmerman was intieds ok besteld om de maote van de kiste op te nemen. Et aarme diel van de bevolking mos et doen mit een ienvooldige vurenhooldten kiste.

Bij de boeren lag et zwaore iekenhooft veur de kiste al jaorenlaank op 'e haenebalcken boven et woonhuus. Kot nao de brulloft nammen ze heur maatregels in dit opzicht al. Want ok zij wussen dat veur heur die onvermiedelike dag van starven iens kommen zol.

As de timmerman aovens de kiste klaor hadde, kwammen twie burenen mit een zwat peerd veur een goed schoonmaekte boerewaegen, him ophaelen. De tradisie in die tied was dat de twie 'kistophaelers' bij de timmerman twie borrels kregen. Uut de karke wodde et zwatte doodslaeken haeld en dan reden ze mit de kiste naor et starfhuus.

Weereen aandere buurman was in de naomiddag as leedanzegger deur et dörp gaon. Hi'j hadde een zwat pak an en op et heufd een hoge hoed. Zo gong hi'j van deure tot deure. Staonde bij de deure raffelde hi'j zien verhaeltien of. De familie maekt bekend et overliden van....., in de leeftied van..... jaor, de begraffenis vint plak vanuut.... op.....dag om.....ure.

(wodt vervolgd)

Fokke Middendorp

Hemelvaortsdag

Aende van de Iesheiligen

donderdag

13

meie

vri'jdag

14

meie

*As de vos passie preekt, boer pas op je gaanzen.
(Hooltpae)*

1999

N.M. 14.05

zaoterdag

15

meie

zundag

16

meie

*'t Heufd kan wel te doen maeken dat et gat slaeg krigt.
(Langedieke)*

1999

Bureplicht (IV)

In et starfhuus hadde de 'heufdbuur' de plicht om de dooie te verzorgen; wasken en ofleggen. As et een vrouw was, nam zien wederhelte dit van him over. Et doodshemd hadde de bruid mitbrocht bij et huwelik en lag dus al klaor in et kammenet. De overledene wodde opbaord in de 'mooie kaemer', die aandere allienig mar bruukt wodde as d'r gaasten kwammen. De gediene wodden dichte trokken, de klokke stille zet en over de spiegel wodde een klieid hongen. De heufdbuur zien taek veur die dag zat d'r dan op. Hi'j was vrijsteld van waeken en dregen. In de woonkeuken wodden him en zien helpers een peer borrels anbeuden. D'r wodt riegelmaotig spreuken over borrels, dat is niet allienig gewoonte, et wodde ok dronken uut angst veur eventuele besmetting. Niks was beter om de bacillen te doden as een stevige borrel.

(wodt vervolgd)

Fokke Middendorp

Bureplicht (V)

Op de dag van de begraffenis wodt et liek overbrocht naor de karke of naor de harbarge waor vanuut de begraffenis plak viene zal. Veurschrift was dat de kiste mit et voetenaende veuruut deur de veurdeure naor buten dreugen wodt. Disse deure wodt aandere haost nooit bruukt. Allienig de dokter en doornee wodden, bij uutzundering, hierdeur naor binnen laoten. Et vervoer van et liek gebeurt op een boerewaegen. Op 'e bojem was een laoge stro uutspreided. Disse waegen wodde bespannen mit ien of twee zwatte peerden. Et vervoer vun altied plak over de eupenbaore weg, de zonuunde liekweg. As hier van ofweken wodde en een voetpad volgde, was dat voldoende om dat tot eupenbaore weg te verklaoren. Et recht van overloop kon ongedaon maekt wodden as d'r in dattig jaor gien gebruik van maekt wodde.

(wodt vervolgd)

Fokke Middendorp

maendag

17

meie

deensdag

18

meie

*Geel is geel, en aj' recht kieken bi'j' niet scheel.
(Oosterwoolde)*

1999

woensdag

19

meie

donderdag

20

meie

*As 't blad an en van de bomen gaot
bin de gekken op zien gekst.
(Buil)*

1999

Bureplicht (VI)

Toegelieke mit de dooie verlat ok de familie et huus. Ze gaon tot et ure van de begraffenis naor de buren. Et ofscheid van de woning deur de overledene is now definitief. Naodat et zwatte doodslaeken weer over de kiste daon is, nemt de heufdbuur de leiding weer om de kiste naor de karke of harbarge te brengen. Daor wodt de kiste mit et voeteaende naor de deure henne zet. Daornao inspekteerde hi'j et deur ere buren greven graf. De overledene wodde altied begreven mit et gezichte naor et oosten. As de plechtighied begon, dreug de heufdbuur de leiding over an de doomnee. Hi'j zels nam plak an et heufdaende van de kiste. As de toespraoke en et gebed daon weren, was d'r gelegenhied om ofscheid van de overledene te nemen.

Daornao sleut de heufdbuur de kiste of en gaf de dregers een teken om de kiste naor buten te dregen.

(wodt vervolgd)

Fokke Middendorp

Bureplicht (VII)

Buten wodde de kiste op een baor zet en twie maol om de karke dreugen. Dit schient een oold heidens gebruik te wezen en et was bedoeld om de lelke geesten te verdrieven. Tiedens disse rondgangen ludede de klokke ok weer. As dat luden ophul volgde nog een gebed en dan leuten ze mit touwen de kiste staorigan zakken. Mit een haandgebaor dreug de heufdbuur et graf over an twie buren die et graf dichte gooien mossen. Et was de gewoonte dat de begraffenisstoet dan naor de dörpsharbarge gong. Daor kregen ze koffie mit koeke en daornao koffie mit een kraekeling. Die kraekeling was et laeste symbool van de plechtighied. De dri'jde achtvorm sprekt veur et laest van de iewighied, onontkomber verbunnen mit de nog levenden.

Zoe'n begraffenis was vanzels ok et plak om es weer mit familie, oolde buren en kunde te praoten. Onderweg naor huus zeden ze dan wel es tegen mekeer: 'Wat hewwe weer een mooie dag had, now?'

Fokke Middendorp

Uut: Na driemaal klokkeppinge.

(In 't Stellingwarfs vertaeld deur Joop Oosterhof)

vri'jdag

21

meie

zaoterdag

22

meie

*Alle gekhied in een deusien,
want op een stokkien raffelt et of.
(Ni'jhooltpae; niet op een ofspraoke
weeromme kommen willen)*

1999

Eerste Pinksterdag

Twiede Pinksterdag

zundag

23

meie

maendag

24

meie

*Geld is makkelik, mar gien hond wil 't vreten.
(Blesdieke, De Hoeve)*

1999

Schieve-schreffies van Oene Bult (I)

Oonze katte vun de hond in de pot.

Op klaorlochte dag kan et duuster wezen.

Medern: Hool et kot, doe et vlogge.

Ik moet d'r omme goelen, zee zi'j mit een lach.

Die binnen binnen, bin binnen.

D'r vleug een bi'je bi'j onder de deure deur.

Al weer presteerd om een dag niks te doen.

Warkloze: oost, west, elke dag thuis is ok niet alles.

Reünie

*Vere schoelejaoren
schoeven et grote leven
dat laeter kwam,
in ien keer an de kaant;
aachter gezichten tekend
deur de tied,
nog de glaanzige koppies
van vroeger;
drok praoten en lachen
bi'j elk weerommekennen,
wille om wat veur een kiend
toch wel es diepe snee;
meensken van wietwaor
- deur die oolde baand -
weer iene dag op heur
vertrouwe honk verienigd.*

*Vere schoelejaoren,
wat bleven jim toch dichtbi'j!*

Jan van Overtjonger
Uut: Zonder zille, 1983

deensdag

25

meie

woensdag

26

meie

*Aj' iene an 't geld kommen, koj'm an 't geweten.
(Oosterwoolde: dan raek ie him)*

1999

donderdag

27

meie

vri'jdag

28

meie

*Wat mien geloof angaot:
'k hebbe liever 't vleis as de bonken.
(Ni'jhooltpae: et beste et liefst)*

1999

Limerick

*D'r was es een boer op 'e Rizzerd-West
Die kon vule beter walsen as de rest
Mar deur al dat dri'jen
kreeg hi'j last van de kni'jen
Now speelt hi'j triangel in een orkest*

Koosje

Op et schoeleplein (I)

Soms kun je van die aorige dingen in 't zin schieten. Zo mos ik van de weke inienen an et schoeleplein daenken, et schoeleplein waor wi'j as jongen speulden, veurdat de meester in de hanen klapt hadde, omdat et tied was. Ja, hi'j klapte nog in de hanen, oonze meester. Tegenwoordig doen de meesters dat niet meer, temenen de jongen niet. Die bin mit heur tied mitgaon, de tied van de techniek, en die hebben heur een fluitien anschaft.

Mar goed en wel, wi'j zollen mekaander een woortien vertellen van dat schoeleplein. Et lag veur en naost de Noordwooldiger dörpschoele en misschien hej' d'r ok wel lopen. Dan weet ie netuurlik ok nog wel, dat die dikke iezeren paol daor veuran op et plein ston, en dawwe daor altied 'verlos' an deden? Tjonge, wat was dat een mooi spullegien, niet? En wat hadden de kleren d'r wat van te lieden! As ie dat niet zo krek meer weten, vraog dan je Moeke nog mar es, hoevule knopen aj' weeks an je kielegien hebben mossen.

(wodt vervolgd)

Jan Aarm Ongelok, huusnommer.....13!

Uut: De Stellingwarf van 16 meert 1956

Trinitatis (prot.)
V.M. 08.40

zaoterdag

29

meie

zundag

30

meie

*Geleuven doen we in de karke,
daor buten weten we et wel.
(Ni'jberkoop; iene die zegt dat geleuf ik wel,
mar et niet zeker wet)*

1999

Zunne op 05.25, zunne onder 21.50

maendag

31

meie

deensdag

1

juni

*Een goeie gevel versiert et huus.
(Munnikeburen, Berkoop, Scharpenzeel;
wodt zegd van iene mit een grote neuze)*

1999

Op et schoeleplein (II)

Hewwe tegere op dat plein ok niet tegere an 't pongknikkeren west? Ie weren et toch zeker niet, die me op iene middag van vuuftig vierkaant blut maekte?

En dan dat bossien achter 't plein. Juust, daor stonnen kannegies, ie hebben geliek. Och och, wat hewwe daor wat in omme raomd en rapt, en wat weren ze lekker niet? Haost krek zo lekker as de eerdbeien van eh...., now ja dot d'r niet toe. Gien slaopende honnen wakker maeken.

Of was ie dat, waar ik een keer spul mit had hebbe. Now, dat was een gemiene streek, daor blief ik bi'j! Weej' nog wel, dawwe mit de klompen tegenover mekaander stonnen? En dat ik mien linker tegen et hekke te pletter gooide? Eerst kwam de meester d'r an te passe mit vuufhonderd strafriegels, en doe mien Vader mit wat anders. Mar toch ha'k die ni'je klompies an jow te daanken, a'k eerlik wezen zal.

Weej' nog wel, dawwe in een langere riegel over 't plein leupen te zingen: "Wie doet mit mit schere-me-stomp?" Hoe we daor bi'j kwammen? Ja, dat weet ik niet. Mar wat et was, dat wussen we wel!

Slingeren was ok mooi wark. Mar dat wol de meester niet lieden. "Vuus te geveerlik!" zee hi'j. Afijn, de meester was niet altied op 't plein, dat weej' zeker ok nog wel. Jonge, ien keer bin'k d'r achter weg told as een warvel-wiend. Misschen zit die deuke nog wel in et hekke.

(wodt vervolgd)

Jan Aarm Ongelok, huusnommer...13! - Uut: De Stellingwarf van 16 meert 1956

Op et schoeleplein (III)

D'r ston ok een pompe op 't plein. Ja wis. Daor was geregeld zoe'n zwembattien omme henne. Zeker, weet ik dat nog wel. Nee, nee man. Die pompe staot d'r niet meer. 't Is now waeterleiding, hen. Ja, zo gaot et. Die paol is ok al lange vot. Ondergronds hen. Ondergronds. Ja, de tied gaot veuruut en de Stellingwarven gaon gelokkig mit. Wie achterblijft het ofdaon moej' mar rekenen.

'k Zal je wat vertellen. Ik hadde eerst een gedicht maeken zult op oons oolde schoeleplein. Dat begon zo:

*Ik weet niet, of jim et nog allemaol weten,
Mar 'k heb in Noordwoolde op 'e schoelebaank zeten.
En nooit za'k vergeten,
Dat veuran op 't plein die lanteernpaol ston
Te waachten, totdat de 'verlos'-tied begon.
Och jonge, wat hewwe een kleren versleten!
En midden op 't plein ston een pompe.
We dronken d'r uut in een klompe.*

Mar doe 'k zoveer was, bin'k d'r in zitten bleven. Ik kon nooit ien riemwoord meer vienen man! Dichter, zeggen ze, daor moej' veur in de wiege legd wezen. En bovendien: 'k heb mien naeme tegen! Wat zeg ie d'r now zels van:

Jan Aarm Ongelok, huusnommer...13!

Uut: De Stellingwarf van 16 meert 1956

woensdag

2

juni

donderdag

3

juni

*Van geven is nog nooit iene riek wodden.
(De Hoeve)*

1999

vri'jdag

4

juni

zaoterdag

5

juni

*Hi'j trekt een gezicht as een bolle die safferaon vret.
(reer vertrokken gezicht)*

1999

De struner

(veur Rinny Siemonsma)

*Somstieden zie 'k
hoe een ere haand
as die van mi'j
him vri'jmaekt uut
de zwaorte*

*en mien schiere vingers
vienen zonder twiefel
een pad deur et laandschop
dat him uutstrekt
veur mien geestesoge.*

*Dan gaon de kleuren eupen
wiels 'k et raodsel
van et locht veur jim
oplosse.*

Anke Hoornstra

De volgende drie gedichten vormen een cyclus mit as naeme 'Nao et daglocht'

1. Twielocht

*En dan is et naacht
de schiemer verdrongen*

*Een ere wereld, ere sferen,
uut 't twielocht ontsprongen*

*Bi'j et park lopt een maegien
de straot' op en dael'
wodt soms in de straolen
van een autolocht vongen*

Jan Oosterhof

zondag

6

juni

maendag

7

juni

*As God op et iene aende van de wipplaanke zit,
zit de duvel op et ere aende, daenk daor omme.
(Scharpenzeel, Munnikeburen: as 't goed gaot kan et ok
gauw weer minder wodden)*

1999

Zunne op 05.21, zunne onder 21.57

deensdag

8

juni

woensdag

9

juni

*Ik zegge mar niks, mar God heurt mi'j brommen.
(Ni'jberkoop; d'r niet mit iens wezen)*

1999

2. Naacht

*En dan bij' allieud
deur et duuster bevangen*

*Allieud mit jow ienzemhied,
mit jow hope, jow verlangen*

*Een keersien kuj' branen
om de naacht te verjaegen
Gezelschop kuj' zuken
om saemen de morgen te vangen*

Jan Oosterhof

3. Stille

*En dan komt de stille
en kroept jow stief an*

*Gien meenske meer bij' jow
die jow verleiden kan*

*Een koold en leeg bedde
en jow, hiel allieud
Mit inkeld de stille,
now ja, en et duuster dan*

Jan Oosterhof

donderdag

10

juni

vri'jdag

11

juni

*'t Oolde goed moet eerst an aende.
(Nijberkoop)*

1999

N.M. 21.03

zaoterdag

12

juni

zundag

13

juni

*Aj' al te goedelik binnen,
lopen ze mit hozen en schoenen over je henne.
(Donkerbroek)*

1999

Tussen Wolvege en 't Vene (I)

*Daor reden we deur Wolvege,
en dan naor Ooldeschoot.
Op 't fietspad. Links de drokke weg,
en rechts een diepe sloot.*

*De vrouw zee: 'Dit voldot me niet,'
ze nam een reuzedri'j.
(De bromfiets is in Nederland,
now ienkeer voegelvri'j)
Daor gong ze - hots! - et gröslaand in,
recht naor de grote weg!
Mar die betonraand... Pang! Een knal,
dat was de eerste pech!...
geplak, gepruttel en gepomp,
afijn, zoks is bekend!
Mar even laeter ree hi'j weer,
en 't kostte oons gien cent!*

(wodt vervolgd)

Tussen Wolvege en 't Vene (II)

*Daor gong et wat et lopen wol,
op Heerenvene an.
De wereld was zo roem, zo wied,
tot - die pelisieman...
Belastingkaorten!!... Trof et now,
da'k him niet vienen kon!
Ik zocht' en praott' en pleitte, mar,
ik raekte op 'e bon!
De aanderen lachten. Ik keek zwat.
Dit leek mar biester min!
Een kilemeter veerder scheut,
et me weer in 't zin.
Die kaorte ha'k in 't regenklid,
dat in de koffer zat.
Dus ikke vlogge rechtsomkeert!
Ik zol bewiezen, dat
et zaekien veur mekaander was!
de ofstaand was nog kot,
mar - doe ik weer op et hoekien kwam,
was de pelisie...!*

Jouk

Uut: De Friese Koerier van 11 augustus 1953

maendag

14

juni

deensdag

15

juni

*D'r is gien katte zo grauw
of hi'j wil wel es over de rogge aaid wodden.
(Wolvege; iederiene wil wel es prezen wodden)*

1999

woensdag

16

juni

donderdag

17

juni

*Aj' een koele veur een aander greven,
kuj' d'r zels in valen.
(Berkoop)*

1999

De oolde buurt

*Gries,
veur de meensken
as een vremde,
leup ik ienzem
deur de buurt
die 'k vroeger
as mien buse kende;
et decor was nog
bi'j 't oolde bleven,
mar van de speulders
kwam 'k gieniene
meer tegen...*

Jan van Overtjonger
Uut: Zonder zille, 1983

Zoemertied

*Blaeden, bloemen, bonte wielde
gruun tot an de horizon,
mit daorin wel duzend kleuren
ik wol da'k dat bevatten kon...*

*Hoge bomen, onder lochten
van nog onendiger fermaot
waorin ontelb're voegelvlochten
de brossen locht an fladden slaot...*

*Zoemer, zoemer, mooie zoemer
fel en blond is jow regeer,
mag d'r soms es regen roezen
morgen schient de zonne weer...*

*Zullen wi'j niet dankber wezen
veur dat mooie jaorgetied',
mennig mistig prakkeseerder
raekt dan zien depressies kwiet...*

Peggy Klinkhaemer - Uut: Tjongerbrogge, 1992

vri'jdag

18

juni

zaoterdag

19

juni

*Een grienende koe krigt nog wel es wat,
wat een stilzwiegende veurbi'j gaot.
(Ni'jberkoop; die et hadste raozen kriegten et meerste)*

1999

Vaderdag
E.K. 20.13

Begin van de zoemer 21.49 M.E.Z.T.

zundag

20

juni

maendag

21

juni

*Buurmans grond is mar ien keer te koop.
(Oosterwoolde)*

1999

Doe-et-zels

*Doe-et-zels! Dat is de mode
Doe-et-zels! Dat is de tied!
Dokter, doomnee en bode,
Schoelemeester, hoge Piet,
Iedereene gaot an 't zaegen,
en an 't timmeren wat ie kan!
Al nao drie, vier, vuuf, zes daegen
Ziej' d'r risseltaoten van!*

*Kiek die burgemeester plakken:
Veertien rollen op een dag!
Kiek die direkteur es lakken:
Da's now echt de Fraanse slag!
Kiek es, wat die kommissaoris
Daor zo in mekaander zet:
Hi'j maekt van zien eventaoris
Weer een staotig kammenet...!*

*Laot ze timmeren, laot ze lakken,
Gun een ieder zien plezier!
Laot ze prutsen, laot ze plakken
Gun een aander dat vertier!
En.... schilder-zonder-klaanten,
Kroep rap in dat Piete-pak!
En..... zeg timmerman, gien klaanten?
Pik dat burgemeesters-plak!*

Jouk - Uut: De Friese Koerier van 11 april 1959

Bad Baad

*Et deftige Duutse
Baad het nuver waeter
in de grond:
wie dat drinkt,
blijft of wodt gezond!*

*Volk van wietwaor
schoeft veurnaem
over marmervloeren
naor et grote geheim,
et heilige 'koeren'.*

*Kot leden kreeg Baad
van hogerhaand
de erenaeme Bad,
drie goolden letters
veur de stad!*

*Mar Bad is baad,
omreden (wat nargens
in de boeken staot)
bi'j Duutsers de mond
wat wieder eupengaot.*

*En now kriej' as gaast
wonderwaeter,
winterzonne, zoemerschaad
in een dubbeldeftige Duuts
Baad Baad!*

*Jan van Overtjonger
Uut: Onderwegens, 1987*

deensdag

22

juni

woensdag

23

juni

*Och, och, wat een grusmiegerties toch,
en now al an et vri'jen.*

(Munnikeburen: as jonge maegies mit een jonge lopen)

1999

Sint-Jansdag

donderdag

24

juni

vri'jdag

25

juni

*Veur een haeze en een slakke
is et op dezelde dag ni'jjaor.
(Munnikeburen: haostig wezen,
levert niet altied wat op)*

1999

Viskers in juni

*Morgens in de vroegte,
an de waeterkaant,
tussen riet en roegte,
angel in de haand,
zitten weer de mannen
netties op een rij,
steren weer gespannen,
as gien baors of blei,
as gien voorn of braosem
bi'j heur haokien zit,
haelen amper aosem,
as d'r iene bit.*

*Dauw op veld en akker -
mar de zunne komt,
maakt de wereld wakker:
't lurkien dat klimt prompt
naor de blauwe lochten
van de ni'je dag;
bliede, vri'jgevochten,
jubelt hi'j zien slag;*

Jouk

Uut: Een handvol spelgoed, 1972

*dikke kikers kwaeken
tussen 't entekros;
wereld in ontwaeken
maekt geluden los.*

*En de visker stille
an de waeterkaant,
luustert en het wille,
ienzem in et laand;
lat zien angel rusten
bi'j een oolde kolk,
glimlacht om de lusten
van et voegselvolk;
zulver op et waeter,
dobbertien drift vot,
en de dag wodt laeter,
duurt ok vuus te kot...*

*Tussen riet en lissen,
op een stille stee,
droomde mennig visker
van een sprokiesfee.*

Vous avez l'heure?

*Et strakke jurkien
vreug in zunnig Fraans
de tied,
zwierig reup ik:
Midi, Madame, midi!
En stapte fleurig
wieder.*

*Heur scharpe tonge
schatterde en schul
omdat ik wus
hoe laet' et was:
niet pruyen wol
van al et snuupgoed
dat ze had!*

Jan van Overtjonger

Uut: Onderwegens, 1987

zaoterdag

26

juni

zundag

27

juni

*Een laekenvelder is een kiepe mit zwat halsbehang,
et midden wit en mit een zwatte stat.*

(Else)

1999

V.M. 23.37

Z.K.H. Preens Bernhard (1911)
Zunne op 05.22, zunne onder 22.04

maendag

28

juni

deensdag

29

juni

*'t Halsgat kan hiel wat deur, zeggen ze op 'e Hoeve.
(Overdaodig gebruik van sterke draank)*

1999

Drok

*Alle meensken, stok veur stok,
Klaegen: "Wat heb ik et drok!"*

*"Praot me niet van kraante-lezen!
'k Komme krek an eten toe!
Naachten mossen d'r niet wezen!
O, wat is 't een drok gedoe!"*

*"Praot me niet meer van tunieren,
Dat kost vuus te vule tied!
Fietsen? 'k Moet d'r over gieren
Mit een auto! 'k Fietse niet!"*

*"Es van de netuur genieten?
Es een daggien d'r op uut?
'k Heb gien ure te verslieten!
'k Lieke wel een vat vol kruut!"*

*"'k Sjouwe, 'k draeve, een mesiene.....
Aovens laete, morgens vroeg.
En mien kop bast van de piene,
En ik doe nog niet genoeg.....!"*

*"O, wat he'k et drok, wat drok!"
- Wie dat niet zegt, schöt een bok...!*

Jouk - Uut: De Friese Koerier, 14 meie 1959

Schieve-schriffies van Oene Bult (II)

Hier is ok nooit wat te doen, zee hi'j en sprong doe zels mar van de flat.

Plat Hollaans: as et mar leuk, lekker en gezellig is.

Lachen is ongezond; gister het mien buurman him doodlacht.

Elk gedicht is een bericht.

De belasting is elk jaor weer een hiele anslag.

Et leven het gien zin, dat is et doel.

Mien moeke het alle ellende van de wereld over heur henne had, mar et perbleem van tevule geld nooit kend.

In de gevangenis vuulde ik mi'j vri'j.

woensdag

30

juni

donderdag

1

juli

*Rood haor op goeie grond
is beter as zwat haor op een ezelskont.
(Hooltpae)*

1999

vri'jdag

2

juli

zaoterdag

3

juli

*As kiender klein binnen trappen ze je in de boek,
as ze groot binnen trappen ze je op et hatte.*

1999

Ode

*Waor as de grutto zien naeme ropt
de wulp' over de sompe sopt
de boer in hoge leerzen lopt,
daor is mien laand...*

*Waor de zwaenebloemen bluuien
de akkerwiend' en leeuwetaand
waor de rieptste brummels gruuien
en 't riet blinkt an de wallekaant,
daor is mien laand...*

*Waor 't doefien over 't pattien stapt
de katte 'm achter d' oorties krabt
de boer zien middagslaopien slapt,
daor is mien laand...*

*Waor we soms op hoge bienen staon
en schieve stappen overwegen
mar as et kniept weer saemen gaon
en mekaanders lasten dregen
daor is mien laand...*

Peggy Klinkhaemer
Uut: Tjongerbrogge, 1992

Wat de buurman van de T.T. zegt

Mien buurman het naor Assen west
'Jouk,' zegt hi'j, "twas enorm!
Dat was now nog es rieden hen!
Dat was now nog es vorm!

As duvels scheuten ze veurbi'j!
En deur de bochten man!
Aj' d'r zo bi'j staon, snap ie niet,
hoe as et feit'lik kan.

Ze hongen an de motors, hen!
En dan veuruut, vol gas!
Ik vreug him, wie now mit dat al
De winner aenlik was.
'Now ja, kiek...' zegt hi'j, "t zit zo Jouk,
de winner... (en hi'j kleurt)
Et gong zo griez'lig hadde, dat
Ik heb z' aliend mar HEURD!!...'

Jouk

Uut: De Heerenveense Koerier van 9-7-1951

zondag

4

juli

maendag

5

juli

*Zien heit had him beter in de hede miegen kund.
(Donkerbroek/Langedieke: een muulike jonge)*

1999

Zunne op 05.27, zunne onder 22.01
L.K. 13.57

Eerde in aphelium 00.51 M.E.Z.T.
(Eerde staot et veerst van de zunne)

deensdag

6

juli

woensdag

7

juli

*Dat is een boer mit verstaand,
die maekt hekkedammen boven 't laand.
(Scharpenzeel)*

1999

Utslaopen (Elfen)

*donker
hallef zesse
mien dekbedde beweegt
twie kleine koolde voeties
goeiemorgen!*

Jan Oosterhof

Veur de dommen

*Ik wete 't wel, 't is domme praot,
Mar 'k hole van de stilte.
Van 't dörpien, dat te dommelen staot,
Te dommelen in de stilte.*

*Ik wete 't wel, 't is domme praot,
Mar 'k hole van dat weggien,
Waor haost gien auto langes gaot;
Dat weggien mit et heggien.*

*Ik wete 't wel, 't is domme praot,
Mar 'k hole van die liester,
Die hier zien nussien bouwen gaot;
Die liester, hieltied driester.*

*Ik wete 't wel, et dörp gaot dood:
Et jongvolk nemt de bienen!
Hier is gien wark, hier is gien brood.
Daorginder kuj' verdienen!*

*Daorginder daor is industrie.
- Dan moet et hier ok kommen!
Mar a'k dan naor mien dörpien zie,
Mien weggien zie, mien liester, zie..
- Mar dat is veur de dommen....!*

Jouk - Uut: De Friese Koerier 15 april 1959

donderdag

8

juli

vri'jdag

9

juli

*Wat is dat toch een oolde iezegrim,
een gezichte as een theepaantien.
(Ni'jhooltpae)*

1999

zaoterdag

10

juli

zundag

11

juli

*Dat rookt mar dikke segaren,
en van de inbraok wodt niks heurd.
(Ni'jtriene)*

1999

Diereliefde

*De spitsmoes sprak spitsvondig,
doe hi'j de oele zag:
Jow bin op ofstaand de knapste
...zo midden op 'e dag*

*De oele keek es daele
en zee: jow meugen best weten
ik vien jow ok een lekker ding,
jow bin om op te vreten*

Jan Oosterhof

Lendewaeter

*Waeter uut de Lende
Schoon en helder van kleur,
Dus hielendal gien ellende
Zels heerlijk van geur.*

*Alderheislikst goed waeter
Dat vien ie niet overal,
Et bliekt dat d'r nimmer een mooier reviertien
Dan de Lende wezen zal.*

*Ie zien et an de zwemmende vissen
Ze gaon deur et waeter as een speer,
Dus pruuf et mar es goed
een klein slokkien smaekt al naor meer.*

*En ie wodden vanzels
Ok nog aorig verwend,
Want et leuke van dit alles is
Et waeter kost jow gien cent.*

Diana Lantinga

Zunne op 05.34, zunne onder 21.56
N.M. 04.24

maendag

12

juli

deensdag

13

juli

*Volgens Jacobus mag et zo, mar Joost mag weten hoe.
(Langedieke: zo as 't heurt)*

1999

woensdag

14

juli

donderdag

15

juli

*Bidt veur Sint-Jan om regen,
want nao Sint-Jan komt et ongelegen.
(Steggerde)*

1999

Schieve-schreffies van Oene Bult (III)

Tussen hemel en eerde bin voegels, wolken en vliegmesienen

Van een stiekelpolle kuj' gien proemen plokken.

Fundamentaolist: de leer is starker as et leven.

Bi'j de Baank letten ze meer op et tellen as op et spellen.

Bi'j oons is vri'jhied van onderwies verplicht.

Een jodestreek mag niet, een indiaoneverhael wel?

Ich bin auch ein Stellingwarver!

Ik schrief, dus ik bin.

Zi'j was een engel, now een bengel.

Spiegel

*Behoedzem
niet te verbaol
het hi'j
de carrière-ledder
beklommen*

*Langzem
niet te bertaol
want hi'j
wol graeg wat
hoger kommen*

*Slikkend
en braaf nikkend
wus hi'j goed
zien woorden
te wegen*

*Mar morgens
in de spiegel
komt hi'j now
zien zelsrespekt
tegen*

Jan Oosterhof

vri'jdag

16

juli

zaoterdag

17

juli

*Hool de dief, hi'j het laand steulen.
(De Fochtel; wodde wel zegd, aj' spul mit iene hadden)*

1999

Begin van de hoonsdaegen

zundag

18

juli

maendag

19

juli

*Mien ziel het langst,
ja guntert naor de veurhoven des heren.
(Bergveld)*

1999

Muren

*Mit een scharp mes
sneden ze de vri'jhied in twienen
en zetten een mure dwas deur Berlien.*

*Tegen vi'janen uut et noorden
bouwden ze een ofgrieselik lange mure
deur de heuvels van China.*

*Duzend keer strieken meensken,
om 'de bron' te raeken,
over de stienen van de klaegmure,*

*...en ik zuke een schoelplak
tussen vier muren,
om die niet lange d'r nao
weer of te breken...*

...laot muren altied wif blieven...

Harmen Houtman

Uut: Veur de vorm, 1994

Et Veneslusien in de Lendevallei

Op 'e veurkaante van de kelinder vienen jim een reprodoktie van een hooitgrature van de haand van Peter Lazarov. In de meitied van 1998 bin ik mit disse keunstener et veld in west. Jan Oosterhof hadde keurig uutlegd hoe awwe d'r kommen mossen. De auto hadden we mooi parkeerd en we toffelden mooi langs de voegielkiekhutte en we kwammen veur een grote hekke te staon mit et bottien 'Verbeuden toegang' vanwegens et bruden van de voegels. Goeie raad is duur in zoe'n geval. We hadden al een lange auto-reize achter de rogge en de keunstener mos aenlik wel an et wark. Et was een schitterende zundagmorgen, dat et wark kon aenlik ok niet uutsteld wodden. En It Fryske Gea was tillefonisch netuurlik ok niet beriekber om oons ontheffing van et verbod te verlienen. De ienige meugelihied die overbleef was et verbod overtreden. Dan is een meenske ok wel een bangeschieterd, want tiedens de hiele kuier en et hiele verblijf in de Lendevallei zat ik mar te prakkezeren wat awwe zeggen mossen as de opzichters van It Fryske Gea oons over et mad kommen zollen. Ik hadde bedocht dat we netuurlik een sterke troef in hanen hadden, dat d'r een mooie prente veur een prachtige spreukekelinder kommen zol. Ik heb me niet botte op mien gemak vuuld. Deur de piene in de boek he'k amperan geneuten van die weeldrige netuur en van de rust om et oolde veneslusien toe. Een dag of wat laeter bin ik te biecht gaon bij' oonze Geert Lantinga. Hi'j is bestuurslid bij' It Gea en hi'j dot een protte excursies in de Lendevallei. En aj' biecht hebben, kuj' makkeliker mit jow zunde leven. Dat et is me now aorig roemer om et hatte. Ik geleuve niet dat Peter Lazarov d'r zovule onder leden het as ikke, want et is een prachtige prente wodden.

Pieter Jonker

Zunne op 05.43, zunne onder 21.48
E.K. 11.00

deensdag

20

juli

woensdag

21

juli

*Iene die in verwaachting is,
mag niet onder de ledder deurlopen.
(Makkinge; dat brengt ongelok)*

1999

donderdag

22

juli

vri'jdag

23

juli

*In de lengte kan ze wel mitdoen,
mar in de brette moet d'r nog ankommen.
(De Fochtel; wodde zegd van een lang maeger kiend)*

1999

De bereklauwe

*De bereklauw' staot wies en weerdig
as heerser in de aachtertuun,
zien parreplu, spierwit en veerdig;
de dikke stronke gruun en bruun.*

*Hi' j heurde thuus in vremde lanen,
hi' j is van noordelik komof,
mar zette stevig klauw' en tanen
in Nederlaand zien grune hof.*

*Hi' j is vernaem, zo groot en machtig,
en iederiene vint him mooi...
't Getaande blad zo bried en krachtig,
pronkt hi' j in zien zoemertooi.*

*De bi' jgies en de hommels vliegen
in drok beweeglik gedoe...
Op 't bloemedek lao'n ze heur wiegen
en snupen 'Danske Hönnig' toe...*

Peggy Klinkhaemer - Uut: Tjongerbrogge, 1992

Slaopende honnen

*ie moe'n gien slaopende honnen
wakker maeken
zegt de inbreker tegen zien maot
en hoopt
dat dommiet wel
die verrekte vlochtauto
anslaot*

Jan Oosterhof

zaoterdag

24

juli

zondag

25

juli

*Ze hebben him goed et lessien anzegd,
zeggen ze in Ni'jhooltpae.
(zegd waor et op staot)*

1999

Zunne op 05.53, zunne onder 21.38

maendag

26

juli

deensdag

27

juli

*Et leven is niet altied ries met rezieneen.
(Ni'jberkoop; et zit ok wel es tegen)*

1999

Aosem

*een zucht
van verlangen
van hartstocht en beven
't begin van een liefde
't aende van 't leven.*

*wat zuurstof dat komt
wat koolzuur dat gaot
een stille emosie
die locht achterlaot.*

Harm Houtman

Uut: De Ovend 3e jr. nr. 3

Ofscheid

*Trek de dekens mar van bedde
Smiet de laekens op 'e grond
Gao de prullebak mar legen...
We gaon naor huus, naor oonze hond!*

*We hebben hier een boel geneuten
Mar an alles komt een end.
't Wark staot weer op oons te waachten
Dat bin we ja glad ontwend.*

*We gaon de rekening betaelen
Mit een stevig overschot.
Dat komt in een stienen varken
Dat is héur vekaansiepot!*

*De baos die staot oons uut te zwaaien:
Goeie heur, tot ankem jaor!
't Komt bi'j leven en gezondhied
Vaast en zeker wel weer klaor.*

Peggy Klinkhaemer - Uut: De Ovend 3e jr. nr. 5

woensdag

28

juli

donderdag

29

juli

*Die vent wet niet dat hi'j van achteren leeft,
dat is zoe'n jandoedel.*

*(Hooltpael/Oosterwoolde/Berkoop;
zoe'n iene is een betien onneuzel)*

1999

vri'jdag

30

juli

zaoterdag

31

juli

Ie moe'n him mar een betien op 'e li'je ziede ankommen.

(Langedieke: mar wat toegeven)

1999

Ie bin vot

*ie bin vot
ie bin vot
ie bin vot
et is zo slim
da'k et drie keer zegge*

*waorum, waorum, waorum
we weren toch verliefd
we hullen toch van mekeer
we weren toch vrunden*

*haj' dan zoe'n hekel
an mien gewoonten
an mien doen en laoten
an mi'j*

*misschien was oonze vrundschoep
wel bouwd op los zaand*

*mar
losse stiender
maeken toch ok een mure*

Klaas Knillis Hofstra
Uut: De Ovend 22e jr. nr. 1

De mulder

*Ik zee:
Wat bi'j' weer drok, mien beste man
Waorumme bi'j' hieltied zo gedreven?
Hi'j zee:
Now kiek, wat moe'k dan?
van de wiend kuj' ja niet leven!*

Jan Oosterhof

zundag

1

augustus

maendag

2

augustus

*As de aarmoe de deure in komt,
gaot de liefde et veenster uut.
(Langediekel/Oosterwoolde)*

1999

Zunne op 06.03, zunne onder 21.27

L.K. 19.27

deensdag

3

augustus

woensdag

4

augustus

*Die is zo lillik, die mag een geweer in de buse hebben.
(De Hoeve: mag iene die nog lilliker is doodschieten,
mar zoe'n iene bestaat niet)*

1999

Slakken (I)

Vanmorgen biwwe uut visken west. Naor de Lende. Ik wil jim over dat visken niet vule vertellen, en over de vis zels al hielemaole niet. Om je de waorhied te zeggen, we hebben gien kop boven waeter zien. Of et moet dat van een zwemmer west hebben. Ie hébben viskers, die uut visken gaon om de vis. Ik bin bliede, da'k niet van heur perti'j bin, want dat gefit aliend mar ontevredenhied en leugens... Ie hebben d'r ok, die et doen, omdat ze de zonne op et waeter zien willen blinken. Omdat ze de kleine golfies klotsen heuren willen tegen de paolen van een oold broggien. Omdat ze midden in de lanen hielemaole vrij wezen moeten, in de ruimte tussen hemel en horizon, mit de reuk van huj en et gejubel van een lurkien.

Wie zó uut visken gaot, komt altied tevreden thuus, mit of zonder vis, mar in de riegel d'r zónder...!

Wi'j beheurden tot de laeste groep, dat wil zeggen tot de tevreden viskers, zonder vis.

(wodt vervolgd)

Jehannes Stellingwarf

Slakken (II)

Hier of daor op 'e Jokweg gebeurde et. Zomar, zonder da'k d'r arg in hadde. Inienen, zonder waorschouwing of wat dan ok veurof. Mien buurman sprong van zien fiets of! Now kan zoe'n sprong vanzels verschillende oorzaeken hebben.

In 't veurste plak kan et je overkommen, dat de viskersstok losrammeld is en daj' him krapan in de spaeken hebben.

In 't twiede plak kan et wezen, dat je de achterste baand leegloopt, of de veurste, wat veur jow etzelde is.

In 't dadde plak kuj' een pottefulje op 'e straote liggen zien hebben, zonder de zwatte draod, die naor de struken an de kaant in et grös verdwient.

In 't vierde plak bi'j' misschien wat haostig van huus raekt...

In 't vuufde plak... Ja, et is jim dudelik meensken, dat ik et ok niet raoden kon?

Dat ik ok verwonderd om me henne keek? Da'k me ofvreug, wat dat te betekenen hadde?

Dat ik zels ok van mien fielesepee sprong? Dat ik...

(wodt vervolgd)

Jehannes Stellingwerf

donderdag

5

augustus

vri'jdag

6

augustus

*Hi'j is zo scheel,
hi'j kikt him mit et rechteroge in de linkerbuse.
(Scharpenzeel)*

1999

zaoterdag

7

augustus

zundag

8

augustus

*Mien linkerhaand mag niet altied weten
wat mien rechter doet.
(Buil/Scharpenzeel/Steggerde:
iene wat geven wat een dadde niet weten mag)*

1999

Slakken (III)

Mien buurman gong naor de kaant van de weg. Dus ik docht wat...
Hi'j leup zeldzem veurzichtig, stap veur stap. Dus docht ik weer wat!
(een knien!)
Hi'j stak ien bien bedochzem veuruut.
Doe snapte ik d'r niks meer van!
'Dér dan!' zee hi'j hadop. 'Ie bin dood, smeerlap.'
Doe snapte ik d'r hielemaole niks meer van.
'Wat is d'r toch an de haand, buurman? Wat biezunders?'
'Een slakke,' zee hi'j. En d'r lag een trek van bloeddustige moordlust
over zien gezichte.
'Mar buurman,' zee ik, 'we bin toch minstens vier kilemeter van
huus. Me donkt, van dit diertien zolie toch gien last had hebben.'
'Reken mar,' bromde hi'j. 'Ik hebbe vanmorgen vroeg bonen poot, en
tegen de tied dat ze opkommen, kan hi'j d'r krek wezen!'
D'r bin meensken, die op alle slakken zoolt leggen! Zels vreedzeme
viskers...

Jehannes Stellingwerf
Een praotien uut de Oosthoek, 17 juli 1953

Zundagmorgen

Doe de haene kri'jde
was d'r nog gien kiepe
op 'e diek

Jan Oosterhof

Discriminaosie

discrimineer niet
op kleur
discrimineer niet
op geslacht
discrimineer niet
op geaordhied
dicrimineer
op kerakter

Jan Oosterhof

maendag

9

augustus

deensdag

10

augustus

*Je moe'n et nog mar even stilleholen
wat ik je now vertelle,
want ik wil et niet drekt over et pad hebben.*

1999

N.M. 13.08

woensdag

11

augustus

donderdag

12

augustus

*Vroeger hawwe vaeke padpissers;
dan haj' al naor gelang,
een oolde kerel of een oold wief zien pissen, zeden ze.
(Ni'jhooltpae)*

1999

De Dobbe

De dobbe is iene van de mooiste plakkes van Ni'jhooltpae, et ligt tussen de bossen op 'e Zanen en de Lende in. Hoe waarm en mooi as de zoemer van 1899 trouwens west het, weet ik niet, mar in de eerste augustusweke van dat jaor het et grif mooi weer west in Ni'jhooltpae. Want op 6 augustus gong de 27-jaorige Sent Hof mit een peer kammeraoden zwemmen in dezelde Dobbe.

Disse Sent Hof was verloofd mit een maegien dat ok in Ni'jhooltpae woonde. Ze hiette Trijntje Oosterhof en was vuuf jaor jonger as hi'. Zij is laeter mien beppe wodden. Hi' is laeter mien pake niet wodden, want op die zoemerse zesde augustus verdronk Sent Hof in de Dobbe van Ni'jhooltpae. Zij trouwde goed drie jaor laeter mit Bart Veenstra, een man die tien jaor oolder was. Hi' zol laeter mien pake wel wodden.

Et ienigste dat d'r over is uut die tied is een klein glaezen ooldeklo-nieflessien mit een zulveren doppien d'r op. In dat zulveren doppien bin de letters S.H. grafeerd.

Johan Veenstra

(fragment uut een reisbrief, schreven veur de Liwwadder Kraante op 7-8-1991)

'k Wol et wel es weten

*'k Wol et wel es weten
en hebbe mien koffer pakt
Zonder echt een doel
gewoon, zomar, op et vliegtuug stapt*

*En hoge in de locht, daor kon 'k et bliksems goed zien:
gien greenzen, gien kaampen, gien asiel
Ja hoge in de locht, daor leek hiel de wereld echt ien
gien moslims, gien katholieken, gien verschil*

*'k Wol et wel es weten
en hebbe me in 't riool begreven
't riool van risicogroepen, draank en spuiten,
et raantien van et leven*

*En onder in de geute, daor kon 'k et bliksems goed zien:
aj' mazzel hebben spoel ie 't puttien nog even veurbi'
Ja onder in de geute, daor bi'j' mit zien allen alliend
Jow hebben jow kaansen had, jow kriegien gien ni'j'*

(wodt vervolgd)

vri'jdag

13

augustus

zaoterdag

14

augustus

*Die jaegers bin mar aorig an 't paffen in de bos, zol d'r
soms een olifant uut kommen moeten.
(Ni'jberkoop)*

1999

Maria Hemelvaart (r.k.)

zundag

15

augustus

maendag

16

augustus

*Now moet pake bi'j beppe op bedde, heur.
(Ni'jberkoop: ze kun heur now pake en beppe numen)*

1999

'k Wol et wel es weten (II)

*'k Wol et wel es weten
en bin op een barg klommen
hiel hoge, waor aj' de stilte nog heuren
waor as gien meensken kommen*

*En aj' daor dan zitten, dan kuj' et bliksems goed zien:
dat onverdreegzeme, drokke, roerige leven
Alliend daor te zitten, is best asociaal, ja misschien
mar now en dan ok best noflik, veur even*

*We kun d'r wel meer van maeken
dat zij' beleven
Dus hael die kont es van je stoel
en help me even*

Jan Oosterhof

Schieve-schreffies van Oene Bult (IV)

De koorts nemt niet of omdaj' een aandere thermometer anleggen.

De helte van een kompjouter bestaot uut nullen.

Zoere regen het altied al zoer west.

Zo schraander as een varken.

Elke batteri' je raekt leeg.

Ok zonder bioskoop vaalt d'r in Makkinge best te leven.

Polygaomie: een haene in et kiepehokke.

Bi'jstaandsmoeke: budgetdeskundige.

Zunne op 06.26, zunne onder 21.01

Aende van de hoonsdaegen

deensdag

17

augustus

woensdag

18

augustus

*Dat moet wel een pakezegger van 'm wezen, de kleine
man is 'm uut de kop sneden.
(Scharpenzeel)*

1999

E.K. 03.47

donderdag

19

augustus

vri'jdag

20

augustus

*Ze vienen altied wel een stok om de hond te slaon.
(Ni'jberkoop: as et moet pakken ze je wel argens op)*

1999

Limmerick

*In 't Fochtelar vene daor huusden twie knienen
die konnen 't tegere meraokels best vienen;
ze speulden d'r wat
an 't heidepad
en weren al gauw mit heur tienen.*

Ad.

Uut: De Ovend 12e jr. Nr. 5

*De huzen van hooft en de daeken van riet,
want pannen weren d'r niet.
Wegen en paeden vol modder en drek,
zo was 't in de stad in die tied.*

*Ellendige hutten an hokken geliek,
veur meensken van onvri' je staand.
Op inkelde plakken een groot, stark kestiel
zo was 't in die tied op et laand.*

Vertaeling van een gedicht van de haand van J. Hepkema deur Ybe
Duursma.

Uut: De Ovend 12 jr. nr. 6

zaoterdag

21

augustus

zondag

22

augustus

*Dat vlocht mar over de weg,
vaeke mit een halve pandoer in.
(Makkinge: halfdronken)*

1999

Zunne op 06.37, zunne onder 20.46

maendag

23

augustus

deensdag

24

augustus

*Hi'j dri'jt om de panne toe,
as een katte om de hiete bri'j.
(Buil)*

1999

Eerst drie bochies

*Een daoke vol mit huusloek,
een geute gruun verweerd...
Twie klompen op et straotien,
een wiefien bi' j de heerd.*

*Een zwatberookte ketel,
een tange en een pook...
De bedstee mit rebatties
een roodbont kussensloop.*

*Twie koppies zonder oorties,
een glaezen sukerpot...
De spiende mit twie honties
die zit vandaege op slot.*

*De geite an de stikke
naast d' oolde piekeloop...
De bluuiende redender
is veur gien goold te koop.*

*In 't slotien vol mit rusken,
waor 't tilt van klein remoer...
staot fel en wakker 't snoekien
doodstille op 'e loer...*

*Dat oold vergeten plakkien
leit in de buurte heur,
ie lopen eerst drie bochies
en veerde mar rechtdeur.*

Peggy Klinkhaemer - Uut: De Ovend 7e jr. nr. 3

De Moezel langes

*De Moezel langes
raanken de droeven
tot in de karke,
omraanken ze geloof
en hoop en liefde;
de Moezel langes
zweeft in de schiemer
van de zoemernaacht
deur feestende dörpen
en zingende boten
de golvende geest
van vergetende wien.*

Jan van Overtjonger
Uut: Zonder zille, 1983

woensdag

25

augustus

donderdag

26

augustus

*Een schoffel spit vaeke beter as een panne, en een panne
schept vaeke beter as een schoffel.
(Noordwoolde)*

1999

V.M. 01.48

vri'jdag

27

augustus

zaoterdag

28

augustus

*Op elke panne past een dekseltien.
(Donkerbroek)*

1999

Vee-teelt

*Een kritische koe zee d'r dit van:
'Dat mestoverschot, daor he'k schi'jt an,
een quotum oké,
mar klonen? Oh nee,
waor blijft veur oons koenen et plezier dan?'*

Jan Oosterhof

Gezegden optekend deur Jannie Dedden (I)

De redaktie van de Stellingwarver spreukekelinder kreeg van mevr. Jannie Dedden uut Wolvege een hiele verzaemeling gezegden en utdrokkings in et Stellingwarfs, die deur heur optekend binnen. In een brief schreef ze dat ze perbeerd het om alderhaande gezegden en utdrokkings van heur grootolden in heur herinnering weeromme te haelen. Jannie de Vries-Dedden is zels van 1921 en heur grootolden van resp. 1857 en 1859. Et sprekt vanzels dat de redaktie van de kelinder de mitwarking ophoge pries stelt en we hopen dat et ok aandere meensken anzet om mooie utdrokkings, gezegden, volksriempies en al zo wat henne an et pepier toe te vertrouwen. En de leesder weensken we een hiele protte leesplezier bi'j disse gezegden, die we her en der deur de kelinder plaetst hebben onder de titel 'Gezegden optekend deur Jannie Dedden'.

De volgende kelinder die as verschienen zal, die is veur et magische jaor 2000. De redaktie wil graeg de leesders en de schrievers oproepen om een stokkien veur disse kelinder te schrieven omreden we beni'jd binnen wat jim van disse ni'je 21-ste ieuw verwaachten. Jim zollen oons een groot plezier doen as jim jim bi'jdregen veur 1 december 1998 an oons insturen: Willinge Prinsstraote 10, 8421 PE Oldeberkoop.

De redaktiekemmissie
Jan Oosterhof, Joop Oosterhof, Pieter Jonker

zondag
29
augustus

maendag
30
augustus

*Riekelu's ziekten en armelu's pannenkoeken
die rieken 't veerst.
(Munnikeburen)*

1999

Zunne op 06.49, zunne onder 20.30

deensdag
31
augustus

woensdag
1
september

*As d'r een regenboge is, dan bin de oolde wieven an et
pannekoekbakken, zeggen ze.
(Noordwoolde)*

1999

Gezegden optekend deur Jannie Dedden (II)

Hi'j kan ontholen van twaelf ure tot de middag

Aj' trouwen deug ie niet, aj' doodgaon was d'r gien betere

In je eigen leugens vertiesd raeken

As meerderman komt, moet minderman wieken

't Bin allemaole gien dieven waor as de honnen tegen blaffen

Twie geleuven op ien kussen, daor slaopt de duvel tussen

Van buten bestendig, de knepen inwendig

Een oons gelok is meer as een pond verstaand

Wi'j en et ni'js

*D'r is weer een huw'lik sleuten
In uutbundige pracht en praol.
En d'r is op een Moslim scheuten
Mit een moordend klein stokkien staol.*

*D'r is weer een kleine geboren,
Wat tot bliedschop daankberhied stemt.
D'r gong een jonk leven verleuren;
Hi'j slipte... Hi'j hadde nog remd...*

*'t Staot daegeliks in oonze kraanten;
Leed en bliedschop in ien kolom.
We lezen 't - van alle kaanten -
En keren de blaeden omm',*

*En awwe beginnen te gaepen,
Wat deert oons tenslotte de rest?
Vot kraante! We kroepen op bedde.
We slaopen werachtig nog best!...*

Jouk - Uut: De Friese Koerier van 25 meie 1962

donderdag

2

september

vri'jdag

3

september

*Sommige iemkers kleppen om de bi'jen naor beneden
te kriegen mit een peer pannelitten.
(Donkerbroek/Oldeberkoop)*

1999

zaoterdag

4

september

zundag

5

september

*Now komt et minste nog an, zee de panneschieter,
want now moet 't oor d'r nog an.
(Scharpenzeel)*

1999

De beuk in d' 'Overtuun'

*Ieuwen oolde beukeboom
zo impositant, zo machtig
mit jow briede blaederkroon
zo glad, zo bruun, zo prachtig...*

*Dikke oolde beukeboom
hoe stevig staoj' verankerd,
hoeveul stormen hej' trotseerd
en nog bi'j' niet verkankerd...*

*Wieze oolde beukeboom
hoeveul geslaachten gongen...
Zeg me now, dee dat ok zeer
en hej' daor arg an hongen?
Machtig' oolde beukeboom
as jow es praoten kunnen
misschien brocht ie een verhael
waor wi'j' versted van stonnen...*

*Ieuwen oolde beukeboom
jow leven is historie...
'k Hoop daj' nog wat jaoren staon
vol weerdighed en glorie...!*

Peggy Klinkhaemer - Uut: Tjongerbrogge, 1992

Schieve-schreffies van Oene Bult (V)

Et leven is krek lieke verschrikkelik as verrukkelik.

Perbleem: wanneer is een boek een boek?

Van de drop in de regen kommen.

De meeste fietsers gaon et liefst mit de wiend mit.

Mit fantesie leven is nog verrassender.

Illusie is ok een warkelikhied.

Ok al zol de bosschop van de biebel niet waor wezen,
daoromme kan die nog best boeien.

Hi'j' praot een protte over zwiegen.

maendag

6

september

deensdag

7

september

*Aoltien zat op een paoltien
Wip zee et paoltien/En weg was Aoltien.
(Buil)*

1999

woensdag

8

september

donderdag

9

september

*Te pas en te onpas kommen ze
mar bi'j oons binnenlopen,
mar daor gao ik wel een stokkien veur stikken.
(Makkinge)*

1999

Ni'je breurs et Oosten (I)

(Dit verhael is een heufdstok uut et boek van pastoor M.H. de Vries 'De historie van Weststellingwerf', dat in 1977 deur de serviceklub West-Stellingwarf uutgeven wodde.

Op et heden wodt bekeken of d'r een herdruk verschienen kan.)

In de dattiende ieuw hadden de Drenten heur lange vri'jhiedstried strede. Nog gien ieuw laeter wodden zi'j hierin volgd deur de Stellingwarvers. Bi'j disse Stellingwarver vri'jheidsstried schient d'r wat slim opmarkeliks gebeurd te wezen. De Stellingwarvers kregen ni'je breurs in heur drekte omkrieten. Daorbi'j doelen we niet op de Schoterwarvers of die van Oosterzee en ok niet op 'e Friese kolonisten in et Laand van Vollenhove. Et weren de naoste burenen in et oosten, die heur ansleuten bi'j de Stellingwarvers en d'r kennelik pries op stelden om tot heur 'natie' te heuren.

In de geschiedenis stuiten wi'j naemelik op et feit dat al veur et jaor 1328 twaelf parochies uut et oolde land van Drente heur ofscheidde van Drente en heur formeel ansleuten bi'j de Stellingwarvers, waordeur zi'j in et vervolg ok begrepen wodden onder disse naeme. Disse ofscheiding en et heur verbunnen vulen mit de Stellingwarvers moet een proces west hebben dat al veur 1328 een begin kregen het.

(wodt vervolgd)

M.H. de Vries

Ni'je breurs uut et Oosten (II)

In een oorkonde van 1328 bevestigde bisschop Jan van Diest veur een groot pat van de gouw Drente de oolde veurrechten, die zien veurgangers heur in vroeger daegen schonken hadden. As veurweerde wodde wel steld dat de bisschop elk jaor zien gewone precarie (cijns) ontvangen blieden zol, nl. 150 mark sterling. Op dat bedrag mochten ze trouwens een kotting toepassen van 8 marken en 4 schellingen 'wegens 12 kerspelen (parochies) uit het land van Drente, welke zich hadden aangesloten bij de Friezen van Stellingwerf'. Disse ofscheiding wodde nog es bevestigd deur zien opvolger in oorkonden van 1344 en 1350.

Et is jammer dat de juuste daotum van die ofscheiding van Drente niet nuumd wodt, liekemin as de naemen van disse twaelf dörpen. Temeensen vuuf theorien bin hierover bekend. We zullen jow niet vermuuen mit al die opvattingen. In grote lijnen vulen wi'j et meerste veur de meening van Engelen van der Veen, die ok volgd wodt deur dr. T.H. Oosterwijk. Die komt hierop daelen, dat et hier gaon zol over de tien dörpen van et Oost-Stellingwarf van vandaage-de-dag: Haule, Donkerbroek, Oosterwoolde, Makkinge, de Fochtel, Langedieke, Else, Appelsche, Ni'jberkoop en Berkoop. Om te kommen tot twaelf dörpen vullen ze de list an mit de dörpen Buil en Noordwoolde, ok al bin die gelegen in et West-Stellingwarf van now.

(wodt vervolgd)

M.H. de Vries

vri'jdag

zaoterdag

10

11

september

september

*Ik miende dat ik et zo goed daon had,
mar ik bin d'r reer mit te passe kommen.
(De Fochtel)*

1999

Nationaole Ziekedag
Ni'jjaor (isr.) 5760

zundag

maendag

12

13

september

september

*Mit passen en meten wodt veul tied versleten.
(Ni'jhooltpae)*

1999

Ni'je breurs uut et Oosten (III)

Al bin we et heufdzaekelik wel iens mit de theorie van disse historici, we zollen toch wel graeg een peer vraogtekens zetten willen. Awwe in dit verbaand et hebben meugen over et 'oolde' (West) en het 'ni'je' (West + Oost) Stellingwarf, dan zollen wi'j Berkoop (Brocop) (en dus ok Ni'jberkoop) rekenen willen tot dit oolde Stellingwarf. In de oorlog tegen de Drenten (begin 13e ieuw) heur ie meerdere keren praoten over een legerkorps uut de Lende- en Tjongervallei, dat him opstelde in Berkoop en van daoruut et Drentelaand introk. D'r wodde alderdeegst an toevoegd, dat dit plak op 'e greens van et laand van de Drenten lag. Et is dan ok gien wonder dat et in de oorkonde van 1320 onder de parochies van Stellingwarf nuumd wodde. Et prissenteeert himzels as bestaonde uut drie parochies, waaronder twee dochterkarken, nl. Oostberkoop (laeter Ni'jberkoop) en Westberkoop. Wi'j vermoeden dan ok dat Berkoop c.s. niet drekt heurde onder de twaelf perochies, die heur veur 1328 ofscheidden van et oolde Drente. Et raodsel, dat in diezelde oorkonde van 1320 ok Buil nuumd wodt, waarbi'j et de indrok gefit dat et bi'j et oolde Stellingwarf heurt, zol oplost wodden kunnen deur an te nemen dat dit plak iene van de eersten west het die heur bi'j et oolde Stellingwarf ansleuten hebben. Et zol een bewies wezen kunnen dat d'r een ofscheidingsproces an de gaank was.

(wodt vervolgd op 18 september)

M.H. de Vries

Gezegden optekend deur Jannie Dedden (III)

De kouse in 't geliek breien (wat geliekweerdigs terogge doen/geven)

Een neutien kraeken (een borrel drinken)

Zi'j bin mit Noach in de arke west (hiel oolderwets)

Een stok vleis zonder bot is niet makkelik te kriegen (elke gek het zien gebrek)

De weg van alle vleis gaon. (starven en begreven wodden)

Die timmert an de weg, heurt allemans gezeg

Gien bosschop an iene hebben (niks mit ien te maeken willen hebben)

Eerst was 't lokkebrood, now is et stikkebrood (nao et trouwen vaalt et wel es tegen)

Zunne op 07.11, zunne onder 19.58

deensdag

14

september

woensdag

15

september

*Ik bin niet veuleisend, mar ik wil toch mien pat hebben.
(Donkerbroek)*

1999

E.K. 22.06

donderdag

16

september

vri'jdag

17

september

*Hi'j is aorig naonemend,
hi'j mient altied dat hi'j an 't kotste pat komt.
(Ni'jhooltpae)*

1999

Gezegden optekend deur Jannie Dedden (IV)

Dat maegien staot ok al te bluuien (is huwber)

Hoe kaeler Jonker, hoe groter pronker

Schieve en schel, dat Juffert wel (een betien appat is wel mooi)

Ziede en floers om 't lief, maekt van de keuken een dief

Evenpies wat rechtbreien mit iene (de foolt goedmaeken)

Et hatte op de blieke leggen (te eupenhattig wezen)

Die is niet in wiege smoord (is hiel oold wodden)

Zunnighied mit vliet, bouwt huzen as kestelen

En die zien haor niet kemt, krigt luzen as kemelen

Gezegden optekend deur Jannie Dedden (V)

Zien, gaot veur van heuren en zeggen

Waj' zels doen, is bedaankt en betaeld (hoef ie niks veur te geven)

Die niet dongt, die niet pongt (die niet zi'jt, zal niet oogsten)

Stiekels en doorns stikken zeer, mar kwaoie tongen nog vule meer

As de daegen lengen, gaot de winter strengen

Veur daj' over de brogge binnen, moej' gien 'huj' roepen!

As een boer ophoolt mit klaegen, is et in 't laeste der daegen

Van boven bont, van onderen stront ('t liekt meer as et is)

zaoterdag

18

september

zundag

19

september

*Al wil et mit de tuun pattieteren niet te best lokken,
et onkruud gruuit altied wel deur.*

(Berkoop)

1999

Grote Verzoendag (isr.)

Preensiesdag

Zunne op 07.23, zunne onder 19.41

maendag

20

september

deensdag

21

september

*Lao'we et mar kopen,
die peer luzige centen hoeft et niet om over te gaon.*

(Ni'jberkoop)

1999

Ni'je breurs uut et Oosten (IV)

Maeken we van de veurgaonde antekenings de belans op van de twaelf van Drente ofscheiden dörpen die heur bi'j et oolde Stellingwarf voegen gaon veur 1328, dan kommen wi'j tot een fermaosie: De Haule, Donkerbroek, Oosterwoolde, Makkinge, De Fochtel, Langedieke, Else, Appelsche, (Buil) ofwel tegere negen dörpen. Om tot et tal van twaelfen te kommen zollen we een uutstappien maeken willen in et West-Stellingwarf van vandaege-dedag ten zuden van De Lende. We doelen hier op 'e dörperiegel: Blesdieke, Peperge, Steggerde, Vinkege en Noordwoolde. Disse dörpen ontbreken allemaole in de oorkonde van 1320. Toch heuren vanoolds disse dörpen tot Stellingwarf. De vraoge is alliend of ze heuren onder et oolde of et ni'je Stellingwarf (van 1328). Uut drekte bronnen weten wi'j dat drie van disse vuuf dörpen slim oold binnen, nl. Blesdieke, Steggerde en Noordwoolde. Peperge is een jonger dörp, as dochter van Blesdieke, wiels Vinkege as jonger dörp een dochter is van Steggerde (in vroeger daegen: Olde-Steckerden). Disse twee dörpen, Peperge en Vinkege, moe'n doedestieds nog niet bestaon hebben of onderdiel west hebben van heur respektievelike moederparochies. Mit heur kommen wi'j dan tot de fermaosie van twaelfen.

(wodt vervolgd)

M.H. de Vries

Ni'je breurs uut et Oosten (V)

Et veurige sluit netuurlik in dat disse drie dörpen dan beschouwd woden moeten as beheurende tot et laand van Drente tot nao 1320. Wel biwwe d'r van overtuugd, dat disse opstelling slechts een gissing is. Van de aandere kaant zollen we zeggen kunnen, dat et niet nuumd woden van disse vuuf dörpen in de oorkonde van 1320 d'r op duden kunnen zol, dat zi'j wel tot et oolde Stellingwarf heurden, mar heur op dat mement (1320) al mit de bisschop verzoend hadden. Dit laeste kan et gevolg west hebben van heur ligging, zo vlak bi'j de bisschoppelijke stad Stienwiek en niet verburgen achter de veilige moerassen van de Lende zoas de noordelijke dörpen van et oolde Stellingwarf. Wel is een feit dat disse vuuf (drie) dörpen of parochies vanoolds een slim hechte baand hadden mit de moederkarke Stienwiek. Noordwoolde inbegrepen. Disse trits van vuuf dörpen ten zuden van De Lende het vanoolds ok een biezondere baand mit mekeer had. In de historie treden de Stellingen van disse dörpen vaeke mit mekaar op. Zi'j hadden alderdeegst een eigen zegel 'onses Stroemes zegel' en nuumden heur, as liggende in et stroomgebied van De Lende, laeter dan ok Stroom-Friezen.

Is et een wonder dat de oolde Hollaanse en Friese kronieken, die van al disse verwikkelings in et 'oolde' en 'ni'je' Stellingwarf niet op 'e hoogte weren, veur et gemak de revier De Lende mar beschouwd hebben as de zuudgreens van Friesland? Zo oordeelden ze alderdeegst nog in 1401.

(wodt vervolgd)

M.H. de Vries

Et begin van de haast 13.31 M.E.Z.T.

woensdag

22

september

donderdag

23

september

*Vroeger had iedere boer een peerd,
now hebben de burgers peerden.
(Ooldelaemer/Ni'jlaemer)*

1999

Z.K.H. Preens Johan Friso (1968)
V.M. 12.51

vri'jdag

24

september

zaoterdag

25

september

*Een ziekte komt meerstal te peerd en gaot te voet.
(Hooltpae)*

1999

Ni'je breurs uut et Oosten (VI)

Hoe et ok was, om-en-de-bi'j 1328 of kot daorveur hadde d'r een hiele grote uutbreiding naor et oosten plak vunnen van et gebied van et oolde Stellingwarf en wodde een ni'j Stellingwarf geboren. Hierdeur kwam een sterke Saksische invloed binnen de greenzen van et oolde Stellingwarf, wiels omgekeerd de Friese invloed heur gellen leut in dit ni'je gebied. We meugen dit laeste niet onderschatten en hoeven daorveur mar te wiezen op 'e slim sterke invloed bi'j de kolonisaosie van et Laand van Vollenhove. Even het et d'r alderdeegst nog naor uutzien dat meer dörpen daore in et midden van de 14e ieuw zo stark onder Friese invloed stonnen (Iesselham, Paoslo, Ooldemark en Stienwiekerwoold), dat zi'j d'r alderdeegst over docht hebben heur an te sluten bi'j de Friezen van Stellingwarf! Om disse mentaliteit de kop in te drokken vul bisschop Jan van Arkel (1340-1355) in 1355 mit een leger disse streek binnen om heur te dwingen heur kontakt mit de Friezen van Stellingwarf te verbreken. Zo gong een herboren ni'j Stellingwarf de historie in...

M.H. de Vries

Uut: De historie van West-Stellingwerf, 1977

Schieve-schreffies van Oene Bult (VI)

Santé: as kiender zetten wi'j zaandthee en vuulden oons daor goed bi'j.

Nooit zo lekker eten as in de oorlog van de disterbusie.

In et vene wodt op elke turf keken.

Wanneer god en geld ofschaft wodden, een betere wereld verschaft wodt.

Anarchisme is oddering in de woeste wereld scheppen.

Zonder te weten wat dichten en literatuur is, wodden d'r hiel wat bundels en boeken schreven.

Waar d'iene spieker zit kan d'aandere niet sleugen wodden.

Deo volente: zo as de heren willen en wi'j leven.

zondag

26

september

maendag

27

september

*Disse drie dingen heuren bi'j mekeer:
een mooie vrouw, een beste borrel en een mooi peerd:
(Oosterwoolde)*

1999

Zunne op 07.34, zunne onder 19.25

deensdag

28

september

woensdag

29

september

*Hi'j glimt as een peerdekeutel in de maoneschien.
(Ni'jberkoop, Noordwoolde, Spange)*

1999

Zunsverduustering

*D'r bin een boel geleerde heren,
Die sterre-kunde bestuderen.
En ze vertellen zonder mis,
Wanneer d'r zunsverduust' ring is!
Ze rekenen et hiel haorfien uut,
Tot op de dag en de menuut!
Wat moe'n die kerels niet wat weten
Van sterren, zonnen en pleneten!*

*'En toch,' zee Dorus Kriegel foel,
'Belazeren ze de hiel boel!
En slaon enorme dikke blunders!
Now zeggen ze: 't is wat bezunders,
As hier een zunsverduust' ring is.
Mar ik zeg je, en ik bin wis,
Da'k nog van vleden zoemer wete!
Doe was 't drie maonden een kompléte!'*

Jouk

Uut: De Friese Koerier van 17 feberwaori 1961

Kris-kras deur Europe

*Kris-kras deur Europa gaon
De vekaansie-gangers op pad,
En bliieven an Friese meren staon,
Waor golvies tegen de wallen slaon.
Uut de drokte van wark en stad.*

*Of trekken Zuud-Limburg, et heuwellaand,
Mit fiets of per auto deur,
En rusten een uurtien an de kaant
Van een ienzeme, stille heuvelraand,
Kieken uut en verwonderen heur.*

*Of zuken et wieder, op Frankriek an,
Op Finlaand, Tirol of Spanje;
Of nemen d'r heur genoeg van
In België, d' Ardennen, de grot van han,
En genieten van zovuul franje!*

*Wat komt d'r feitelik ok op an,
Aj' kamperen in Napels of Drente?
Mar maek, as et ok mar hiel even kan,
Een wark'lik uutvoerber, gedegen plan,
Dat de kosten beloont mit rente!*

Jouk

Uut: De Friese Koerier van 21 meert 1961

donderdag

30

september

vri'jdag

1

oktober

*As et peerde ogen regent en de kiepen blieden buten,
dan blift et nog wel even regenen.
(Buil, Steggerde)*

1999

L.K. 06.02

zaoterdag

2

oktober

zundag

3

oktober

*Een peerdetane en een vrouwehaand
meugen niet stillestaon.
(Else, Donkerbroek)*

1999

Gezegden optekend deur Jannie Dedden (VI)

Dat is d'r iene van de beddeplaanke (percies negen maonden nao de trouwdag)

Dat is iene die de maone griepen wil ('t onmeugelike wil)

Die zien lichem beweert, beweert gien rotte appels

Zi'j past goed op heur eierkölf (op heurzels)

Hi'j het luie Evert op de rogge (is liever lui dan mu)

Lui, lekker en vule meugen, bin drie dingen die niet deugen

De dadde man brengt de spraok of de stilte an

Et oge van de heer maekt de peerden vet,
Et oge van de vrouw hoolt de kaemers net!

Vri'jhied

*op 'e vioelen
van Vivaldi
speult mien penne
mit pepier,
et allegro
dwingt him krachtig
tot een spul
mit letters hier.*

*Mar bi'j alle
mooie tonen
die 't orkest
vol glaans verlöst is hi'j et
die alliend mar
veur zien
vri'jhied
köst*

Harmen Houtman
Uut: Veur de vorm, 1994

maendag

4

oktober

deensdag

5

oktober

*Kalm an, we hebben gien peertien schietgeld op 'e stal.
(Spange)*

1999

woensdag

6

oktober

donderdag

7

oktober

*Aj' je grieperig vulen, is een pekelhering gezond.
(De Fochtel)*

1999

Et Veneslusien in de Lendevallei

De prente op et omslag van disse Stellingwarver spreukekelinder is een hooftgravure van Peter Lazarov. Disse oolde techniek wodt in oons laand niet vule meer bruukt. De laeste jaoren is d'r bi'j een jongere ginnersaasje grafici in oons laand wel belangstelling veur hooftdrokken en dan meest in de technieken van de hooftsnede. D'r verschiene prachtige meerkleure-drokken in de deduktietechniek. Mar echt de hooftgravure is een zeldzame. Naost Peter Lazarov is de graficus-schilder Lou Strik uut Amsterdam de ienige die as riegelmaotig naost keupergravures nog hooftgravures maekt.

Peter Lazarov brengt zien ontwerp-potloodtekening in spiegelschrift op et blok van perhooft an. En dan begint et graveren mit verschillende burijnen. Dat bin aenlik kleine beiteltes. Wat op 'e uiteindelijke prente wit wodden moet wegsteuken wodden. Et zwatte moet staon blieven. Deur bepaolde manieren van graveren kuj' ok alderhaande kleuren gries suggereren. Zes uren daegs graveren is al een hiele put, want et is priegelwark. Bi'j tieden wodt d'r ok een loupe bi'j bruukt. As hi'j een dag of tiene an de hooftgravure warkt het, maekt hi'j een haandofdrok op wit netuurkerton. Et blok wodt mit een inkrolle inrold mit zwatte ink. As dat klaor is dan wodt d'r een stok pepier veurzichtig op et blok legd. Mit een lepel wodt d'r dan veurzichtig over et pepier henne wreven. Staorigan ontstaat d'r dan een ofdrok. As de keunstener tevreden is mit de ofdrok, dan kan de drokker een grotere oplaage op een oolde de gelpasse maeken. Veur Peter Lazarov is dat Arie van Diemen uut Amsterdam. Dan moet et blok op 'e goeie maniere steld wodden. De drokker is dan mit kleine pepiertes doende om de juiste drok op et juiste plak te kriegen. Dat hikt hiel nauw. Van Diemen is dan wel een poze onder de pannen, mar et risseltaot is d'r ok naor. Op disse kelinder is de ofdrok een verkleinde reproductie in off-set drokt. Dat gef netuurlik altied een betien kwaliteitsverlös.

Pieter Jonker

Gezegden optekend deur Jannie Dedden (VII)

Hi'j is in de karke geboren (dot de deure niet achter him dichte)

't Is een gebed zonder aende (een vervelend verhael)

Hi'j kwam mit de klompen in 't spul (verstoorde de zaeke)

D'r is wat an de knikker (d'r deugt wat niet)

't Gaot niet om de knickers, mar om 't spul

Now bin de raepen gaer! (now is et genoeg)

Eerst een raepe

En dan een schaop

En dan een koe, zo

Gaot et naor de galge toe

(een dief leert stökkies bi'j bieties stelen)

vri'jdag

8

oktober

zaoterdag

9

oktober

*Vleis dat wodde in pekelwaeter daon en dan wodde et in
een inlegkruke daon, dan haj' pekelyleis.
(Ni'jhooltpae)*

1999

Z.K.H. Preens Constantijn (1969)

zundag

10

oktober

maendag

11

oktober

*Iene die et mit de penne verdiend is een pennelikker.
(Noordwoolde)*

1999

boer

*ik wark
en wark
en wark;*

*ik spit
en spit
en spit;*

*ik melk
en melk
en melk;*

*ik boer
en boer
en boer;*

*ik wark
en spit
en melk
en boer.*

Oene Bult

Gezegden optekend deur Jannie Dedden (VIII)

Hi'j kwam van de regen in de drup ('t gong de hieltied slechter mit him)

As et op de iene regent, drupt et op de aandere

As et hadde regent, is de bujje gauw over (de kwaoieghied is gauw over)

Die krigt zien trekken wel weer thuus (zien streken betaeld)

Hi'j slat niks of as vliegen (nemt alles an)

Ie vangen meer vliegen mit hunnig as mit eek

Jenever, wien en braandewien, bin veur kienders groot venien

Die een wief trouwt om 't schone lief, verliest et lief en hoolt et wief!

deensdag

12

oktober

woensdag

13

oktober

*Ie kommen mit peper en zoolt as et ei al op is.
(Donkerbroek)*

1999

donderdag

14

oktober

vri'jdag

15

oktober

*Pepermuntblad moej' dreugen
en mit hiete melk en suker
is et een goed middel tegen verkooldhied.
(Berkoop)*

1999

Naojaor

*Mien verlangst,
krompen in de haastregen,
hangt te dreugen
an de liende.*

*Al et biesterbaorlike
wa'k van de zoemer
te zeggen hadde,
is tot
kaele zinnen wodden,
die votvlutten
in mist en lange schaden:
wij moe'n mekeer
weer waarm holen.*

Benny Holtrop

Uut: Van twie kaanten, 1994

Hooltgravures van Peter Lazarov

Op 'e veurkaante vienen jim een hooftgravure van de haand van Peter Lazarov, die sund 1991 ok veur de Stellingwarver Schrieversronte in et spier is. Hi'j het twie mooie petretten tekend: van Martinus Bakker (de schriever Jouk) en van Johan Veenstra. Beide tekenings bin bi'j de Schrieversronte te bekieken. Peter Lazarov maekte een boekomslag veur de dichtbundel "Interieurarchitekt" van Willem Jan Teijema en veur et boek "Verrassend Stellingwarfs". Et laestnuumde boek verscheen in september 1998 bi'j gelegenhied van et honderjaorige bestaon van Boekhandel Zwikstra in Wolvege. Et boek telt twaelf verhaelen van Nederlaanse schrievers van de nao de oorlog in een vertaeling van de haand van Johan Veenstra. Wark van Peter Lazarov is opneumen in de dichtbundel "Sletel parredies" van Johan Veenstra wiels Peter Lazarov ok et omslag ontwerp.

De laeste jaeren maekte Peter Lazarov ok de prachtige hooftgravures veur de Stellingwarver Spreukekelinders. Om ze nog even in jim herinnering weer op te roepen: "Et bescharmd dörpsgezicht van Berkoop", "Et huus Lindenoord in Wolvege" en "De klokkestoel van De Fochtel". En veur dit jaor-et veneslusien in de Lendevallei. Zo staorigan ontstaat d'r een aorige riegel prenten.

Bi'j et jubileum van de Schrieversronte in 1997 kreeg Peter Lazarov de opdracht om vier grote tekenings te maeken, die as anbeuden wodden deur Schrieversronte-veurzitter Klaas van Weperen an een viertal meensken van et eerste ure: Henk Bloemhoff, Harmen Houtman, Johan Veenstra en ondergetekende. Over et wark van Peter Lazarov verscheen in 1991 een boek onder de titel "Het labyrint in zwart en wit. Hooftgravures van Peter Lazarov". Laeter verschenen nog verschillende mappen mit grafiek en een boekien mit een gedicht dat Theun de Vries over Oldeberkoop schreven het en dat hi'j schreef bi'j de al eerder nuumde hooftgravure van Peter Lazarov. Meer inlichtings over utgaoven van Peter Lazarov: Stichting Nobilis, Zwetteweg 22, 8432 PB Haule.

Pieter Jonker.

Wereldvoedseldag

Wereldmissiedag (r.k.)

E.K. 17.00

zaoterdag

zundag

16

17

oktober

oktober

*Aj' piene in de boek hebben,
neem mar een pepermintien.
(De Hoeve)*

1999

Zunne op 08.10, zunne onder 18.38

maendag

deensdag

18

19

oktober

oktober

*Die et niet gaot perberen, zal et ok wel nooit leren.
(Hooltpae)*

1999

Et jodekarkhof van Sulzburg

*Jim hebben de oorlog
overleefd:
jim iewenoolde stienen
staon nog recht,
jim zicht op et oosten
bleef.*

*De diepe vrede
van et dal
die jim hier vunnen,
is veur oons bewaerd:
jim Friedhof
is Friedhof bleven.*

Jan van Overtjonger
Uut: Onderwegens, 1987

Schieve-schreffies van Oene Bult VII

Et is muuiflik koken in een aandermans keuken.

Wat aj' dichtebi'j kriegen kunnen is lekkerder.

Een vrouw kan hadder lopen mit de rok omhogens, as een man mit
de broek naor beneden.

Eigen volk, eerst, preken doornie en priester.

Wie niet warkt zal ok eten.

In et ethernet zit gien vis.

Et levenslied gaot vaeke over de dood.

Nederland is een mooi laand, mar d'r zollen gien hollaanders
wonen moeten.

Wie gien vader is kan ok gien pake wodden.

woensdag

20

oktober

donderdag

21

oktober

*Ie kun makkelijk in de perblemen kommen,
mar hoe koj' d'r weer uut?
(Oosterwoolde)*

1999

vri'jdag

22

oktober

zaoterdag

23

oktober

*Die vrouw kan mooi haandwarken,
dat is een echt preciesien.
(Peperge/De Blesse)*

1999

Liesternust

*In een oolde wilgeboom ligt et nust,
En d'r was niet iene, die et wus,
Totda'k et ontdekte
Vanmorgen. 'k Leup op stille plakken.
En zag et liggen tussen de takken.
En doe'k me rekte,
Op 'e ti'jen wa'k krek zo groot,
Om de eigies te zien, die eupen en bloot,
Tussen mos en takkies,
In 't zunnegien laggen te stoven.
Want et veurjaor kwam, en hoge van boven
Scheen de zonne op stille plakkies...
Zeg liester, ik hebbe et vaeke te drok,
Mar vanmorgen he'k zwurven, en jow gelok
Was mien riekdom, kreeg mi'j te pakken!
De meensken verwaachten, altied opni'j,
Gelok deur geld - dat telt ok veur mi'j.
Mar et Waore Gelok ligt zo dichtebi'j,
In een nust tussen wilgetakken!*

Jouk

Uut: de Friese Koerier van 18 april 1957

Stad

<i>Kruuspunt van wegen In een drokke stad. Haostige meensken Op een zebra-pad Auto's die toeren, Sjefeurs die foeteren, Fietsers die resen Om veur te wezen. Straffe agenten, Die wenken en wiezen: Toe dan toch meensken! Gien tied verliezen! Flikkerende laampies, Die richting kiezen; Bodden die koffie En thee anpriezen. Allemaol drokte,</i>	<i>Allemaol haost, Links-of en rechts-of, d'r veur, d'r naost. Allemaol hoeden En allemaol jassen, Allemaol hakkies En allemaol dassen. Allemaol meensken veur grote raemen. Allemaol meensken, Mar zonder naemen...</i>
--	--

Jouk

Uut: De Friese Koerier van 14 oktober 1964

Dag der Verenigde Naties
V.M. 23.02

zondag

24
oktober

maendag

25
oktober

*Hi'j gong zomar onberooïd op et veurstel in
en now zit hi'j mit de gebakken peren.
(Hooltpae)*

1999

Zunne op 08.23, zunne onder 18.23

deensdag

26
oktober

woensdag

27
oktober

*Die pestbuul mos mar es goed wat op 'e donder hebben,
daor zol hi'j van opknappen.
(Berkoop)*

1999

De R zit in de maond

*De R zit in de maond!
De R van Rimmetiek!
Van StoRm en leveRtRaon!
Et klinkt melankeliek.*

*Die R dat is de gRiep!
De dokteR en de Regen!
De heeRd, de antResiet!
De moddeR van de wegen!*

*Mar et is ok de R, de grote R, van vRede!
Van Rood en bRuun, in Rieke kleuRenpRacht!
Het is de R van Ruske en van Rede,
Nao al dat drokke, zoemerse gejacht.*

*September, schaem je niet, dat ie die letter dregen,
Kom mar gerust, regeer mar over 't laand!
Elk jaorgetiede het zien eigen veur en tegen,
Mar et is goed: zo kwam et uut Gods Haand!*

Jouk - Uut: De Friese Koerier van 21 september 1956

Vrundinne Van Vroeger

*zi' j maekt
de deure
veur mi' j
los
en lat mi' j
bi' j heur in;
in de keuken
praoten wi' j
over oonze
vri' jeri' je
van vroeger
en in bedde
over oonze
drinkerij je
en eterij je
now.*

Oene Bult

donderdag

28

oktober

vri'jdag

29

oktober

*Een hippetrippe is een petieterig vrommesien dat een
bepaalde loop het, wat kotte passies.*

(Berkoop)

1999

Hervormingsdag (prot.)
Aende van de zoemertied
L.K. 13.04

zaoterdag

30

oktober

zundag

31

oktober

*Hi'j het de pette aorig schieve op,
hi'j het vast gien best zin.*

(Langedieke)

1999

Gezegden optekend deur Jannie Dedden (IX)

Op oold ies vriest et licht (een ofbreuken verkering raekt wel es weer an)

Ie kun beter op kleine kienders passen, as op een jonge meid

Die het een zaandwinkeltien opzet (is dood en begreven)

Mit een nat zeil thuuskommen (dronken)

Hi'j lopt as een stoterse haene (trots)

Daor is hi'j as de kiepen bi'j (as d'r wat te haelen vaalt)

Daor het hi'j een breurtien an dood (een hekel an)

't Is een hakkenkrokke (niet goed in zien/heur vak)

'Warken'

*In mien bedde
maek ik mien gedichten,
veur de slaop
zal ik niet zwichten,
as een aander slapt
nao zien daeg'likse plichten
'lig' ik te warken
en maek ik mien gedichten.*

...de idioot!

Harmen Houtman
Uut: Weerzien, 1980

Allerheiligen (r.k.)

Allerzielen (r.k.)
Zunne op 07.35, zunne onder 17.10

maendag

deensdag

1

2

november

november

*As iene je een piek zet het, dan neem ie him ok weer.
(Ni'jberkoop)*

1999

Daankdag veur gewas en arbeid (prot.)

woensdag

donderdag

3

4

november

november

*Hi'j kan nooit wat missen, wat een piereschieter.
(Oosterwoolde)*

1999

Oold

*De reisgids
hadd' oons
lyrisch
een oolde stad
beloofd.
Waor,
de stad was oold,
mar hieltied luder
zee et kiend in mi' j:
'Wat een rommeltien!'*

Jan van Overtjonger
Uut: Onderwegens, 1987

Appelsche

*Appelsche, dörp mit je zaand en je dunen.
Grevende schoppies en lachende jeugd,
Appelsche, dörp mit je wiegende krunen,
Jow weer te zien dot me altied weer deugd!*

*Appelsche, dörp mit je speultuun vol wille,
Dri' jen en glieden en lachen een lust,
s Aovens, je bossen zo vredig, zo stille,
Zaandkoelen, ienzem in naachtruste sust.*

*Appelsche, dörp mit je zwembad vol leven
Zunne op 't waeter, uutbundig en drok,
Of in je stilte een iekhoorn zien zweven
Slingerende patties, vol innig gelok.*

*Appelsche, dörp mit je rieke kontrasten,
Doodstille plakkies, kefees vol meziek,
Elke keer weer awwe even verrasten,
Maek' ie me bliede, gelokkig en riek!*

Jouk - Uut: De Friese Koerier van 30 augustus 1956

vri'jdag

5

november

zaoterdag

6

november

*Ommemaelen wie et wodt/
Ik of gij of Pieter Pot/Pieter Pot zat in de sloot
En nog was Pieter Pot niet dood/Ot, bot, vot.
(Steggerde)*

1999

N.M. 04.53

zundag

7

november

maendag

8

november

*'t Het een hele tied zoe'n peizelig mannegien west, mar
hi'j het de gruui now goed te pakken.
(Scharpenzeel)*

1999

Gezegden optekend deur Jannie Dedden (X)

Zien rechterhaand jokt (hi'j verwaacht geld)

De trappe des levens

Tien jaor: dan bi'j' een kiend,

Twintig jaor: een jongeling,

Dattig jaor: een man!

Mit veertig komt de oolderdom an,

Vuufdig jaor: stillestaon,

Bi'j' zestig bi'j' an 't ofgaon;

Zeuventig: al aorig gries;

Mit tachtig: niet meer wies,

Negentig jaor: kienderspot,

Honderd: hoolt vaeke 't leven op!

Naor kleine plakkies (I)

Et moet in de vierde of de vuufde klasse west hebben van de legere schoele, dat de meester perbeerde mi'j de steden en dörpen en dörpies van Frieslaand, Grunningen, Drenthe enzoveerder in et geheugen te prenten. Wat de goeie man overigens niet lokt is, omdat mien geheugen krek een gattiespanne was: de grote brokken bleven liggen, mar de kleinties vullen d'r deur. We hadden van elke perveensie zoe'n mooie, lange lieste, en 't was de bedoeling om die uut et heufd te leren en dan ok nog te weten, welke stip op 'e kaorte as bi'j welke naeme op et pepiertien paste. En of et now west is omdat oonze meester nog nooit een gattiespanne zien hadde, of om wat aandere, dat weet ik niet, mar hi'j stampte mar en hi'j stampte mar, en zoas dat bi'j zokke dingen gaot: hoe langer aj' d'r in omme reuren, hoe meer as d'r deurhenne zakt. En doe ik in de zesde zat - een jaor of wat laeter - doe wus ik d'r mar elven meer en dat weren Liwwadden - Grunningen - Assen..... afijn perbeer et zels mar es! En wat zee oonze (aandere) meester doe? "Jan jonge," zegt hi'j, "ie bin al mooi op 'e goeie weg. Ie kun et nog wel es veer brengen in de wereld. Want ie hebben now et onderscheid al in de gaten tussen groot en klein, tussen belangriek en onbelangriek. Leer d'r veur Frieslaand now nog drie plakken bi'j: Harlingen, Sneek en Noordwoolde en veur Grunningen, Stadskenaol en veur Drenthe Frederiksoord, en dan is et mi'j mooi genog." En doe gaf de meester mi'j een ni'je atlas, waar wel duzend plakken aachterin stonnen, mooi op et alfebet of, en aachter elk plak ston, op welke kaorte aj' et vienen konnen.

(wodt vervolgd)

Jan Aarm Ongelok.....huusnummer 13

Zunne op 07.48, zunne onder 16.58

deensdag

9

november

woensdag

10

november

*Wie mit pik omme gaot, wodt d'r mit besmet.
(De Haule/Hooltpae)*

1999

Sunte Matten

donderdag

11

november

vri'jdag

12

november

*Wi'j kun niet ziek wodden,
want de pil(dokter) is mit vekaansie.
(Berkoop)*

1999

Gezegden optekend deur Jannie Dedden (XI)

Ziekten kommen te peerd gereden
En verdwienen mit rasse schreden

Die wat speert,
Die wat vergeert

Klaegers gien nood,
Pochers gien brood!

Ik hoeve gien ni'je almenak, die van mi'j kan nog wel een jaor mit!

Hulpe is mar alles, zee de boer, en hi'j spande zien wief veur de ploeg.

Zeevoegels op de bouw, et weer getrouw

Donder in et dorre hooft, gefit een veurjaor schraol en koold

Aovendrood, mooi weer an boord; Morgenrood, waeter in de sloot

An een 'muulike' schriever

*Waorum gebruik ie zokke woorden?
Hoe hej' in vredesnaeme bi'j mekaander zocht?
Wat toeter ie ons daormit in de oren?
Hej' gister een ni'j worde-boekien kocht!*

*We weten wel, daj' een geleerde kerel binnen,
Die hoge van de toren blaozen kan.
Mar al die -ismen en die lange zinnen,
Wat hebben wi'j, wat het et volk d'r an?*

*Ie moe'n je studie-kaemer es een week' ontvlochten,
Om rond te zwarven dwasdeur bos en laand;
te kieken naor de wolken en de lochten.
En te genieten an de waeterkaant!*

*Misschien zij' dan mit al die bombast breken,
En dael ie of naor meer normaol allooi,
Omdat je hatte kaans krigt om te spreken,
En zeg ie simpelweg: 'wat is de wereld mooi!'*

Jouk - Uut: De Friese Koerier van 26 juni 1961

zaoterdag

13

november

zundag

14

november

*Pillen bitter in de mond, maekt de kranke ziel gezond.
(Oosterwoolde)*

1999

Zunne op 08.00, zunne onder 16.47
E.K. 10.03

maendag

15

november

deensdag

16

november

*Die opscheuten jongen zitten achter alle meiden an,
et bin krek pinkebollen.
(Oosterwoolde)*

1999

Droom

*Zukend naor roemte
vun ik de zee,
mar in de lege koepel
van lochten en waeter
verlang ik weeromme
naor et volle leven,
naor de droom
van een wiede wereld.*

Jan van Overtjonger
Uut: Onderwegens, 1987

Sunte-Matten

*Op elf november daansten
deur et duust' re dörp
jaor op jaor de laampions,
zongen kienderkoppies
in et zaachte schienschel
et oolde vassien van
'Sunte-Sunte-Matten',
lag d' r veur knoffelige
haanties een kladde mit
koeke en snuupgoed klaor.*

*Et feest van Sunte-Matten
wodt staorigan vergeten
en een kritische geest
het vanzels de bisschop
al een betien verweten,
dat hi' j de arme drommel
die ja zuver naekend
op 'e kni' jen veur him lag,
niet zien hiele maantel
mar inkeld de helte gaf!*

Jan van Overtjonger
Uut: Zonder zille, 1983

woensdag

17

november

donderdag

18

november

*Paosen, Pinkster en Wolveger mark, dat bin de drie belangriekste daegen van et jaor, zeden ze vroeger wel.
(Steggerde)*

1999

vri'jdag

19

november

zaoterdag

20

november

*'t Is een gierige pienterd,
ie kun 't an zien kleren wel zien en hi'j het geld genoeg.
(Noordwoolde)*

1999

Gezegden optekend deur Jannie Dedden (XII)

As de bi'jen naor huus toe vlochten, zit d'r regen an de lochten

Kri'jt de haene bi'j aovend of naacht, wodt d'r aander weer verwaacht

As de slakken kroepen gaon, is 't mit et mooie weer gedaon

Kroepen de moezen diepe in de grond, zo doen ze een strenge winter kond

Maekt de spinne in 't net een scheure,
Dan klopt de stormwiend an de deure

As de rook naor d'eerde slaot, is 't zeker dat et regenen gaot

Krimpende wiend en kievende vrouwen
Is deurgaons gien huus mee te houwen

Jongen en maegies

Hier is weer een Stellingwarfs Sunderklaoslietien. Zinge et!

En - neem et ok mit naor schoele!

Vraag an de meester of de juffer of jim et in schoele ok zingen meugen! De wieze kennen jim allemaole al, die is van: 'Zie ginds komt de stoomboot...'

De Sunt komt uut Spanje

*De Sunt komt uut Spanje,
Mit Pieter, zien knecht.
De schimmel draeft lustig,
En Sunderklaos zegt:
'Zeg Piet, kiek es even
In et grote boek,
Want hier woont Jan Hendrik,
We bin in Spanghoek!'*

*Piet kikt in et boek,
En hi'j zegt: 'O, zo-zo!
Jan Hendrik, die krigt
Een mekano kedo!'*

Jehannes - Uut: De Stellingwarf van 23 november 1956

zondag

21

november

maendag

22

november

*Ze hadde wel deur dat ze heur even kwiet wollen,
want ze stuurden heur veur een pisbosschop
naor de winkel.*

(Ooldelaemer/Ni'jlaemer/Hooltpae)

1999

Zunne op 08.12, zunne onder 16.39
V.M. 08.04

deensdag

23

november

woensdag

24

november

*Mok an de bienen moej' de pispot op legen,
dan moet et overgaon.*

(Buil)

1999

Gezegden optekend deur Jannie Dedden (XII)

As de bi'jen naor huus toe vlochten, zit d'r regen an de lochten

Kri'jt de haene bi'j aovend of naacht, wodt d'r aander weer verwaacht

As de slakken kroepen gaon, is 't mit et mooie weer gedaon

Kroepen de moezen diepe in de grond, zo doen ze een strenge winter kond

Maekt de spinne in 't net een scheure,
Dan klopt de stormwiend an de deure

As de rook naor d'eerde slaot, is 't zeker dat et regenen gaot

Krimpende wiend en kievende vrouwen
Is deurgaons gien huus mee te houwen

Jongen en maegies

Hier is weer een Stellingwarfs Sunderklaoslietien. Zinge et!

En - neem et ok mit naor schoele!

Vraag an de meester of de juffer of jim et in schoele ok zingen meugen!
De wieze kennen jim allemaole al, die is van: 'Zie ginds komt de stoomboot...'

De Sunt komt uut Spanje

*De Sunt komt uut Spanje,
Mit Pieter, zien knecht.
De schimmel draeft lustig,
En Sunderklaos zegt:
'Zeg Piet, kiek es even
In et grote boek,
Want hier woont Jan Hendrik,
We bin in Spanghoek!'*

*Piet kikt in et boek,
En hi'j zegt: 'O, zo-zo!
Jan Hendrik, die krigt
Een mekano kedo!'*

Jehannes - Uut: De Stellingwarf van 23 november 1956

donderdag

25

november

vri'jdag

26

november

*Ik bin van een pissebedde op een schietebdde kommen.
(Steggerde; van de regen in de drup)*

1999

Eerste Adventszondag

zaoterdag

27

november

zondag

28

november

*Hi'j is zo zunig,
hi'j wil veur een dubbeltien wel in de broek pissen.
(Steggerde)*

1999

Om es over nao te daenken!

*Ie lezen 't weer in alle kraanten:
Maek now al je vekaansie-plan!
Trek d'r op uut - naor alle kaanten!
Maek d'r es wat biezuunders van!*

*Naor Oostenriek, Italië, Spanje,
Naor Limburg, Appelsche of - zee!
- Et is reklaome, dus mit franje,
En ieder pronkt mit eigen stee...*

*Mar wil dat daorom dan mar zeggen.
Dawwe d'r niet bi'j stillestaon?
Et rustig naost oons daele-leggen,
Omdawwe d'r toch niet hennegaon?*

*Daenk ok es nao: zol 't echt niet kunnen?
Zoe'n reisien naor...; zoe'n wekien vot?
We moe'n oons zels ok es wat gunnen!
Een meenske-leven duurt mar kot...*

*Kiek es wat rond in al die kraanten,
En maek es een uutvoerber plan!
De wereld wenkt van alle kaanten,
En niet allienig veur rieke klaanten!
Breek d'r es uut! Durf et es an!!'*

Jouk - Uut: De Friese Koerier van 20 feberwaori 1960

Gezegden optekend deur Jannie Dedden (XIII)

*Te vule is te vule
en te min is te min
de vrouw drie kienders
en 't schaop mar ien laom
daor komt aarmoede van*

*Zi'j bi'j de koenen
En hi'j bi'j de bri'j
Dat is verkeerde boerkeri'j*

Van heuren en zeggen liegt men 't meerste

*Een zoen is mar stof, die him niet hebben wil, die veegt him mar
weer of!*

Zunne op 08.23, zonne onder 16.32
L.K. 00.29

maendag

29

november

deensdag

30

november

*Aj' gien geld in de buse hebben, pissen de honties je an.
(Noordwoolde)*

1999

woensdag

1

december

donderdag

2

december

*Boompjen groot, plaantertien dood.
(De Fochtel)*

1999

De baand

Een schroefien naor links
en een booltien naor rechts
en de baand die gaot weer veerder,
zo gaot et een dag
en zo gaot et een jaor
en de baand die gaot weer veerder,
hi' j is al zo mu.
en hi' j kan haost niet meer
mar de baand die gaot weer veerder,
hi' j dot mar weer deur
eers krigt hi' j ontslag
mar zien hatte wol niet veerder.

Harmen Houtman

Uut: Weerzien, 1980

Veur kleine Stellingwarvers

(Even mitnemen naor schoele en daor zingen op de wieze van: "Zachtjes gaan de paarde-voetjes")

Binnenkot reist Sunderklaos weer
Deur et Stellingwarver laand.
Binnekot kikt Pieterbaos weer
Over elke schsotienraand.
Kiender, zet et huj mar klaor,)twie
Schimmeltien verlangt d'r naor!)keer

Vlogge gaon de peerde-poties
Van et ien' naor 't aand' re plak,
Over wegen, patties, sloties,
En dan hupla! Op een dak!
Zakken speulgoed, spekelaos,)twie
Alles dreegt die Pieterbaos)keer

Van Berkoop tot Langelille,
En dan Buil tot Donkerbroek!
Och wat het die Piet een wille!
Sunderklaos kikt in zien boek:
Hier woont Annie, daor woont Hein)twie
Diss' een boek, en die een trein!)keer

Kiender, doe mar goed jim beste!
Sunderklaos verget jim niet!
Mar wie lui is, krigt op 't leste
Veur de broek, van Zwatte Piet!
Allemaole fink? Now, dan)twie
Kommen Sunt en Piet vast an!)keer

Jouk - Uut: De Friese Koerier van 5 december 1964

vri'jdag

3

december

zaoterdag

4

december

*Da's ok een aorige plakker, die gaot nooit weer vot.
(Buil)*

1999

Sunderklaosaovend

zundag

5

december

maendag

6

december

*Aj' pleiten om een koe, geef ie vaeke iene toe.
(Berkoop)*

1999

Gezegden optekend deur Jannie Dedden (XV)

De iene mag een koe stelen, de aandere mag nog niet over et hekke kieken (die in de geunst is mag vaeke meer dan een aander)

Gekken en dwaezen schrieven heur naemen op deuren en glaezen

't Is gien keunst om boer te wodden, mar om et te blieven, dat is de keunst!

Daor moej' niet de gek mit scheren

Hej' geld, dan kuj' huzen bouwen, hej' et niet, dan moej' stienen sjouwen

Mit oold geld en oold brood

Slaoj' grif de honger dood

(aj' nog wat aachter de haand hebben, hoef ie je gien zorgen te mae-ken)

Uut de legere schoele (I)

Naost alle aanderen he'k ien groot ongelok, naemelik da'k slimme slecht ontholen kan. D'r bin meensken, die nao vuuftig jaor nog percies weten op welke baank as ze vroeger zatten in de legere schoele. Welke onderwiezer en onderwiezeressen as ze had hebben, in de goeie volgodder mit jaortalen. Ja, ik hebbe me zels vertellen laoten, dat d'r goenend binnen, die dan nog weten, dat de Karel de Vuufde in 1500 in Gent geboren is, en dat "ik word" mit een d, en "hij wordt" mit dt moet.

Van al die dingen weet ik niksmeer of. Wa'k vroeger nog wel wete, dat is, da'k op 'e dörpsschoele in Noordwoolde gaon hebbe, en dat daor in oonze tied een iezeren paol van et elektrisch op et plein ston. An die paol deden wij "verlos", en omdat ik Jan Aarm Ongelok hiette, wodde ik zelden verlost, mar ha'k wel iedere dag drie of vier knopen van et bloesien.

Ik wete nog wel, da'k ene keer ruzie mit de meester had hebbe. Waoromme dat bin'k vergeten, mar et dot d'r ok niks toe. Allie w'k wel even vertellen, dat et vaast en zeker mien schuld west het.

Hoe dan ok, ik kreeg in elk geval ruzie mit him en doe dat een betien bekommen was, nam de meester zien kriet en schreef in de rechter-bovenhoeke van et bod: J.O. Dat weren mar twee letters, mar ze betekenden een hieleboel. In et veurste plak: Jan Ongelok. In et tweede plak: Om half viere naobliieven. In et dadde plak: Gien vlieger oplaoten. Ik gelove, dat et laeste et zwaorste weug.

(wodt vervolgd)

Jan Aarm Ongelokhuusnummer 13!

Zunne op 08.33, zunne onder 16.28
N.M. 23.32

deensdag

7

december

woensdag

8

december

*Die kerel is een grote poekebuul,
die het altied alles winnen en is nooit versleugen.
(Hooltpae)*

1999

Dag van de rechten van de meenske

donderdag

9

december

vri'jdag

10

december

*Gesien, Gesien Gozegat
Het vannaacht een vri'jer had
En 'k weet niet hoe die vri'jer hiet
Mar 'k geleuf van Jan Toeperiet.
(Makkinge)*

1999

Uut de legere schoele (II)

De tied verstreek. Drie ure - half viere. D'r kwam gestommel in de gang. Dat betekende, dat de hoogste klassen utgongen. Vuuf minuten laeter wa'k mit de meester alliend in et grote lekaol, waor alles vreemd, hol en stille was. Hi'j kwam naor me toe en gong op de baank veur me zitten.

"Jan, jonge," zee hi'j, " wij moe'n es even mit mekaander praoten!" Kiek, doe hi'j dat zee, percies zo as et hier staot, in oonze goeie, vertrouwde Stellingwarver tael, doe was et ies tussen oons breuken, en we bin vrunden van mekaander bleven tot vandaege-de-dag. Dat liekt pattie misschien wat vreemd en overdreven toe, mar dat is et toch niet, omdat op dat mement alle keunstmaotige ofstanen tussen oons wegvullen, en we mekaander begriepen leerden en verstaon as zeunen van etzelde volk.

Vuuf minuten laeter as de aandere kiender draefd' ik ok naor huus toe om mien vlieger op te laoten. Dat et een mislokking, wodde begriepen jim wel. Et touw knapte en de vlieger lag in de vaort.

Och, ik was zokke ongelokkies wend en prakkezeerde d'r niet veerder over. Mien dag was ommes toch al goed! A'k meester binnenkot nog es integen komme, za'k him anklaampen en vraogen: "Heugt et je nog?" Dan zal hi'j wel mit zien heufd schudden. Hi'j het zovule kiender in de klasse had. Wat zol hi'j him nog herinneren van de kleine:

Jan Aarm Ongelok, huusnommer13!!

Raodsel

*D'r is gien meenske, die 't antwoord wet,
mar et waeter stroomt eind' loos deur,
en de polen bin beide mit ies bezet;
en de tropen bin gruun van kleur.
D'r is gien meenske, die et verstaot,
mar de zee is oneindig groot;
en bi'j iedere ni' je daegeraad is d'r leven en is d'r dood.
D'r is gien meenske, die 't raodsel kent,
want een dag duurt per slot mar kot;
mar tussen Delfziel en Sas van Gent
ligt de horizon ieuwen vot*

Jouk

Uut: De Friese Koerier van 2 september 1961

zaoterdag

11

december

zundag

12

december

*Aj' de roeperd en poeperd mar eupenholen,
dan hael ie et veer.
(Oosterwoolde)*

1999

Zunne op 08.40, zunne onder 16.27

maendag

13

december

deensdag

14

december

*Onder de brogge lag een vrouw
Haoren op 'e kont as kabeltouw
Poekels op 'e kont as jutteperen
Wie wil mit zoe'n vrouw verkeren?
(Wolvege)*

1999

Gezegden optekend deur Jannie Dedden (XV)

Et gelok vliegt, die et vangt het et!

Gelok en ongelok wonen onder ien dak

Kot en dik hef gien schik, mar lang en smal gaot overal (wodt vaeke van vrouwluden zegd, ok: smaeken verschillen)

Ongelokkig in 't spel, gelokkig in de liefde

Tegen een ovend kuj' niet gaepen (een grote mond kuj' niet tegenop)

Oold en stief en nog gien wief (oolde vri'jvent plaogen)

Naemloos gedicht

*een mooi gedicht
dat wodt dit niet
'k speel zo mar wat mit woorden
waor ik soms haost niet omme henne kan
want ik daenk d' r nog zo vaeke an:
de kaarnhoek in et oolde huus
de stienen keldertrappe
et rookhokke mit spek en wost
de hoolten pompe op 't oolde stap
de hoekspiene
et kammenet
de oolde spiegelkaaste
de kiepematte mit de nusten
an de potstalmure vaaste
et spekviet mit et soepenstip
de oolde kaarnmeule
sepiepen-fluities en de huppen
waor we 'as kiender graeg mit speulden
't is allemaole now veurbi' j
misschien ok disse woorden
mar hoe 't ok is, ze bin veur mi' j
de aldermooiste akkoorden*

Lamkje Hof-de Boer

Uut: Van mien kaant bekeken, 1981

woensdag

15

december

donderdag

16

december

Poddestoelen vangen een protte snij.

1999

vri'jdag

17

december

zaoterdag

18

december

*Hej' honger, gao naor Berend Bonger
Die het een hontien,
en die poept je wat in 't montien
(Ni'jberkoop, Noordwoolde, Scharpenzeel, Wolvege)*

1999

Klassefekaosie...

'k Heb wel es heard', zee buurman Jan,
'Dat ze in Hollaand méér loon beuren,
As wi' j hier. Snap ie hoe dat kan?
Zoks mag toch aenlik niet gebeuren?'

'Zo zie ik 't krek!' zee buurman Klaos.
'Mar ja, ze kun beriddeneren,
Al is 't een wonderlik relaos,
Daj' in de steden méér vertéren!'

Zo stonnen die twie lang en bried
Et veur en tegen of te wegen.
En 't kostte mennig druppel zwiet,
Mar nog was d'r gien antwoord kregen.

Tot buurman Piet ok mit kwam praoten.
'Wat, vreug hi' j 'is d'r an de haand?'
Jan legde uut van 't aoderlaoten
Van 't toch al aarme plattelaand.

Mar buurman Piet begon te gniezen:
Da's toch een hiel gewoon geval!
Et zit 'm in de toegangspriezen
van 't dure Hollaand-Festival' ...

Jouk

Uut: De Friese Koerier van 11 juli 1958

Akwariumvis

Ik bin een akwariumvis:
ik zwemme in een grote, glaezen deuze,
an a'k d'r uut wil, naor de kaantien, is et mis,
want dan stoot ik mien neuze.

De keren, da'k et naor boven toe perbeerde,
kree'k gebrek an locht;
beneden me is niks as zaand en eerde,
en in de modder ligt een slechte vlocht.

Ik hebbe me al; schikt: ik bin een akwariumvis;
ik zwemme rustig de hiele dag henneweer;
mien natties en mien dreugies krie'k zonder mis,
en och, wat wi'k dan aenlik nog meer?

Mar toch - soms perbeer ik et opni' j!
Dan verlang ik d'r naor, een voegel te wezen,
en rond te zweven, fier en vri' j,
tussen de eksters en de zeevoegels en de mezen!

Dan stoot ik mien neuze tegen et hadde glas;
beneden waacht modder, waor gien hoolvaaste is:
boven he'k gien aosem - overal mis!
Lao'k dus tevreden wezen mit wa'k altied al was:
een doodgewone, opsleuten akwariumvis...

Jouk

Uut: De Friese Koerier van 21 maart 1957

zondag
19
december

maendag
20
december

*Aj' wallen onder de ogen hadden,
zeden ze wel: 'Die het nog niet henne west te poepen.'
(Ni'jhooltpae)*

1999

Zunne op 08.45, zunne onder 16.29

Begin van de winter 08.44 M.E.T.
V.M. 18.31

deensdag
21
december

woensdag
22
december

*Mit riemen en dichten kuj' de poeperd veur oplichten.
(De Haule)*

1999

Gezegden optekend deur Jannie Dedden (XVII)

Oolde bokken hebben stieve horens (stiefkoppige oolde kerels)

Eer, wat oold is

Waarm wat koold is

Laot, wat snood is

Help, naor nood is

Vlieg, naor spoed is

Blief, waor 't goed is

Een oold wief en een oolde koe

Stik ie gauw een haantien toe;

Mar een oolde man en een oold peerd

Wodden deur gieniene begeerd!

Mit VIOS naor Hempens (I)

As jim, beste meensken, niet tot de kōrfballers-elite van de Stellingwarven heuren, dan kan ik me zo veurstellen, dat jim zeggen: Hempens? Nooit van heurd! Leit dat ok in de Stellingwarven?

Now, ik zal et mitien mar zeggen: dat leit et niet! Alderdeegst in de veerste veerte niet! Et leit bi'j Liwwadden, en now kan et best gebeuren, dat jim wel es heurd hebben, dat Liwwadden de heufdstad van Frieslaand is. Ja, ja, van oons! Van jow en van mi'j. Wi'j bin allemaole Friezen! Wie in Frieslaand woont is now ienkeer een Fries. Hielemaole gien schaande heur! Ik zal je vertellen, hoe ik d'r kwam. Kiek es, soms wodden mi'j de Stellingwarven zo op mien reizen toch wel es een betien te klein. Dan is et krek, a'k d'r uutbreken moete. En zo gong et mi'j zundagsmorgens weer. Ik dochte: "Weej' wat, Jan? Ie moe'n es een heufdstad zien! Is et Peries niet, ie moe'n toch es een heufdstad zien. Bekiek dan de Oldehove mar in plaets van de Eiffeltoren, mit een betien fantesie hej' dan de schieve toren van Pisa ok nog zien! En dus trok ik d'r op uut, oostenwientien in de rogge, en krek op et hoekien in Ni'jhooltpae ha'k nog een verstoppe boesjie, za'k je vertellen, mar laok now nooit wat in de gaten hebben, hen! Zo gaot et je, aj' vri'jdags of zaoterdags de "Stellingwarf" niet lezen, en et ston d'r ok nog wel zo dudelik in: "Van ons nieuwsblad wil men niets missen, geen letter!" Afijn, ik was dus dom genoeg west, om wel een letter of wat te missen, en even laeter: jaman! daor leup hi'j weer henne!

(wodt vervolgd) Jan Aarm Ongelok..... huusnummer 13.

donderdag

23

december

vri'jdag

24

december

*Ie hebben nogal wat poerem.
(Buil; drokte)*

1999

Eerste Kastdag
Z.H. Prins Bernhard jr. (1969)

zaoterdag

25

december

Twiede Kastdag

zundag

26

december

*De pollemusse was mit een kot kepien,
mit an de onderkaante rondom wollen ballegies.
(Berkoop)*

1999

Mit VIOS naor Hempens (II)

Wolvege he'k liggen laoten vanzels, ikke rap as een haeze de Hamersweg langes naor Et Vene en nog een stok wat dörpen, die 'k in de gauwighied niet thuusbrenge kon, en op et laeste, wis en zeker ja: daor rees de heufdstad an de horizon op mit zien wolkenkrabbers, zien torens, zien febriekspupen. Ha! Dat was een machtig gezichte veur et kleine Jan Aarmpien. Mar d'r rees nog wat op. Dat was de brogge over et Van Harinxmakenaol. Vroeger weren broggen van die gezellige dingen, die rommel-de-bommel zeden, aj' d'r overhenne reden, en die mooi overaende stonnen, as d'r een schip ankwam, mar da's verleden tied, heur! Now bin et hiele hoge dingen van stien en beton, en de schrik sleug mi'j om et hatte, want ik zag zo wel, da'k daor niet tegen op kom! Now bin ik van neture een slimme endvoegel en niet mit et eerste schot te vangen, al zegge ik et zels, en in plaets van et d'r dus toch mar domweg op te waogen, wa'k mitien besleuten: rechtsof een smal weggien in. Ik dochte: "Dat weggien buugt dommiet wel weer omme, en dan kom ik d'r toch!" Now dat was wat een misrekening, mar dat is gien meenske kwaolik te nemen in de vremde en et dot d'r trouwens ok niks toe, want ik was toch niet in Liwwadden kommen.

(wodt vervolgd)

Jan Aarm Ongelok.....huusnommer 13

Mit VIOS naor Hempens (III)

Ik gong dus dat weggien zo in, en nao drie-en-tachtig bochten, staon d'r drie bodden an de kaant van de weg. Op et boverste staot: Hempens. Op et middelste staot: Himpens. Op et onderste staot: 50 km. Ik zal et even verklaoren: dat boverste was Hollaans, dat middelste Fries en dat onderste oppassen! An de iene kaant van de weg een riegeltien huzen, een bakkeri'je, een winkelier, dan over een brogge, en dan an de aandere kaant van de weg een riegeltien huzen, een kefee, een schoele, een karke. En op een stok laand even bezieden disse doodlopende weg, allemaole meensken! Now ja, allemaole.... Laowwe zeggen: vierentwintig speulers, iene scheidsrechter, en twintig man peblik. En naost dat laand: een volkswaegen-bussien uut Wolvege! Dat bussien herkend' ik et eerste. Doe zag ik, dat et VIOS was, en mitien ston ik al op et laand. Tien sekonden laeter ha'k werachtig al in de gaten kregen, wie de scheidsrechter was! In et schoft bin'k even naor him toestapt en ik hebbe him Gijs nuumd, mar as verslaggever past et me netuurlik beter om te zeggen dat de wedstried onder leiding ston van de heer De Vries uut Liwwadden (Alle Hoevigers spitsen heur oren toch wel??) Afijn, et was doe 1 - 1 en ik dochte: "Jonge, dit is goed bekeken dattien Stellingwarvers tegen twaelf Friezen, daor zit wat in!" Misschien zat d'r ok wel wat in, mar et ienige dat uutkommen is, is (alweer) de veurspelling van "De Stellingwarf": "VIOS keert met een nederlaag uut Hempens terug." Now, eerlik is eerlik: "Wêz Fluch" was vlogger! Et ienige, wa'k d'r mar mit zeggen wol is: wanneer kriegen we in de Stellingwarven ok twietaelige plaknaembodden?....

Jan Aarm Ongelok, huusnommer....13 - Uut: Stellingwarf van 21 april 1961

Zunne op 08.48, zunne onder 16.34

maendag

27

december

deensdag

28

december

*De panne is ommeftapt.
(Blesdieke; hi'j/zi'j moet trouwen)*

1999

L.K. 16.04

woensdag

29

december

donderdag

30

december

*Ja, ie zweren mar op veur zoe'n pekelhering, mar ja, ik
leuve daj' wel geliek hebben.*

1999

Gezegden optekend deur Jannie Dedden (XVII)

Rook, staank en een kwaod wief jaegen de man de deure uut!

Verdriet en klaegen, maeken lange daegen,
mar kwaodie gedaachten maeken lange naachten!

Vergissen is meenselik, mar niet weenselik

Te lange vermaek, bedarft de smaek

Naor een gooldvis hengelen (een riek maegien et hof maeken)

Gezegden optekend deur Jannie Dedden (XVIII)

Die hoger klimt as him betoont, vaalt leger as hi'j het beraomd

Beter klein en kregel as een grote vlegel

Dat komt mooi uut: 't huj op en de koe dood!

Gelok en glas, 't brekt even ras!

Honden en mannen meugen ontspannen'
Mar katten en wieven moe'n thuisblieven!

Ooldejaorsaovend

Nijjaorsdag
Dag van de Vrede

vri'jdag

zaoterdag

31

1

december

jannewaori

*Dat ging d'r snel vandeur,
zee de pappegaai, en doe vrat de katte 'm op.
(Scharpenzeel)*

1999/2000

Et jaor zit d'r haost op

Tjonge, tjonge now is et haost zoveer. Et jaor 1999 is op een peer uren nao verleden tied en dan stappen we de ni'je ieuw binnen. Wie hadde in 1971 docht dat we zo fleurig mit et Stellingwarfs over de drumpel stappen zollen. In 1971 zat et Stellingwarfs nog aorig in de onderwal en ieder hadde et nog over boers, kroem en plat. Et Stellingwarfs was een dialekt, mar hielendal gien (streek-)tael. Et Stellingwarfs staot op 'e kaorte. Van huus- en boeretael in mondeling gebruik wodde et een kultuurtael onderwegens. As et goed is dan is de kelinder veur et jaor 2000 now klaor en alweer uutverkocht. Dat we roepen jim op om ni'j wark in te sturen veur de kelinder veur et jaor 2001. Alderhaande schrieveri'je is welkom: een verhaeltien, een gedicht, een aorig riempien misschien. Of aorige historische infermaosie of een stokkien over netuur of laandschop. Klim es in de penne en schrief een bi'jdrege veur de kelinder van 2001. Mitme-kaander de schoolers d'r onder. Hoe meer meensken mitdoen hoe groter et succes van de kelinder. Et motto blif "Hool mitmekere et Stellingwarfs in ere".

Pieter Jonker